

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Arad Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55. No. 20.
1940. január 27. szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Százmillió dolláros újabb fegyverkezési hitelt nyújt Amerika Finnországnak

Diplomáciai konfliktus tört ki a finnországi észt önkéntes-különítmények miatt Moszkva és Tallin között — Amerika nem látja biztonságosnak Svédország helyzetét

Weygand tábornok hadsereget szervez a szövetségesek részére a szovjet délkeleti határan..?

Helsinki. (Rador.) A Reuter iroda közli: A finn csapatok változatlanul sikeres ellenállást tanúsítanak az öt nap óta tartó szakadatlan szovjet támadásokkal szemben. Azok az erőfeszítések, amelyeket a szovjethaderő végez a Mannerheim-vonal áttörése érdekében, nem vezettek eredményre. Finn katonai körök véleménye szerint a Mannerheim-vonal ugyiszólván a végtelenségig ellenáll, ha az északi szárnyán tanúsított ellenállást a szovjetkatonaság nem tudja megtörni.

A tegnap este kiadott finn hadijelentés a következőket tartalmazza: A karéliei félszigeten a helyzet aránylag nyugodt. Az ellenség hosszuhorderejű ágyúkkal Viipurit bombázta, de eredmény nélkül. A Ladoga-tótól északkeletre az ellenség tovább támadott. A legelkeseredettebb harcok Aitojoki környékén folytak le. A szovjet haderő támadását azoknak nagy veszteségével visszavertük. Éjszaka Kolanjokit támadták meg és a harc kisebb megszakításokkal tovább folyt, majd hajnalban a szovjethaderő visszaverésével véget ért. A lapp-földön a Marka Jerva elleni támadást visszavertük. Petsamónál két ízben támadott az ellenség eredménytelenül. A levegőben a sűrű havazás miatt néhány bombatámadás kivételével nem történt fontosabb esemény. Egy szovjetrepülőgépet lelőttek.

A Giornale d'Italia turkui külön tudósítójának jelentése szerint a finn repülőket folytatták repüléseiket szovjet terület felett. Tegnap egy csoport svéd vadászrepülőgépek ismét bombázta a murmanszk-i vasútvonalat és egy hidat, valamint egy raktárházat elpusztítottak. A szovjetrepülő

bombázták Turku városát. A bombák egy kórházra estek, amelynek 19 betege meghalt. A bombákon kívül a szovjetrepülő rönccedulákat is dobáltak le. A rönccedulákon ez állt:

— A mi erőink határtalanok, ezt most már ti magatok is érezhetitek. Azért bombázunk beneteket, hogy rábírnjuk katonáitokat, hogy adják át fegyvereiket az orosz testvéreiknek, akik nem akarnak titeket elpusztítani. Fogadjátok el a felhívást és szálljatok szembe vezetőikkel.

A Mannerheim-vonal ellen újabb szovjet-támadások egyébként megfiúsultak. Salla vidékén a finn katonákat svéd önkéntesek váltották fel, akik üldözik az ellenséget. A svéd önkéntesek bekerítettek és elfogtak egy szovjet orosz génesített hadosztályt, egész gépkocsi-parkjával együtt. A kolviszki tengerparti erő ellen négy szovjet-hadihajó támadást kísérelt meg, az egyik hadihajót azonban a finnek elsüllyesztették.

A Paris Midi megbízható forrásból származó értesítése szerint 30 angol bombavető és vadász repülőgépet már Finnországra érkezett. A Matin helsinki-i értesítése arról számol be, hogy a szovjet hadsereg vesztesége a finn háborúban mintegy 100.000 embert tesz ki.

A Reuter iroda jelenti, hogy helsinki-i külföldi megfigyelők megállapították: a finn haderőnek sikerült visszautasítania a Ladoga-tó felől északra indult erőteljes szovjettámadást. A finnek jelenleg a terep megtisztításával foglalkoznak és folytatják a szovjetállások elleni támadást, hogy elkerüljék a támadások megismétlődését.

Amerika haza-tanácsolja alattvalóit Svédországból

Stockholm. (Rador.) Az Egyesült-Államok követsége megerősíti, hogy a Svédországban lakó amerikai állampolgárokhoz körlevelet intéztek, felszólítva valamennyiüket, hogy akiket nem köt sürgős elintézési való ügyük, hagyják el Svédor

szágot. Eme figyelmeztetés megokolására az USA követsége azokat az egyre növekvő veszedelmeket hozza fel, amelyek mind nehezebbé teszik a Svédország és az Egyesült-Államok közötti hajóutazást.

Közel 100.000 ember eddig a szovjethaderő vesztesége

Stockholm. (Rador.) A Svenska Dagbladet című svéd lap moszkvai értesülés alapján azt közli, hogy a szovjethaderő a finnországi harcok során eddig 90 ezer embert veszített halottakban és sebesültekben. Az orosz hadsereg vezetőit eddig háromszor váltották le.

Sir Walter Citone és a finn munkásszövetségek által meghívott angol bizottság többi tagjai, csütörtökön több, a szovjet léghaderőtől bombázott várost meglátogattak. Ugyanilyen látogatást tett több képviselő vezetésével a svéd agrárpárt küldöttsége.

Konfliktus tört ki a Szovjet és Esztország között a finneknek harcoló eszt önkéntesek miatt

Róma. A Messagero moszkvai jelentése szerint a Kremben nagy feltűnést keltett az eszt hadsereg főparancsnokának, Laydomer tábornoknak az a kijelentése, hogy jelenleg 2000 eszt önkéntes

harcol Finnországnak és ezek törlesztik le Esztország becsületbeli adósságát Finnország iránt. Moszkvában úgy tudják, hogy a kijelentés miatt a tallini szovjetkövet tiltakozást jelentett be és felvilágosítást kért az eszt kormánytól.

Expedíciós hadsereget szervez Weygand tábornok a Kaukázusban..?

Ankara. Weygand tábornok két napos ankarai tartózkodása során a török nagyvezérkarral fog tárgyalást folytatni. Ugy tudják, hogy az angol-francia-török katonai szerződés határozatait kívánják letárgyalni. A látogatással kapcsolatban megvizsgálják a balkáni helyzet különleges állapotát.

A Corriere della Sera berlini tudósítója jelenti, hogy ha valóban történt volna német csapatszállítás Kelet felé, ez azt jelenti, hogy

Németország fegyveresen is kiállna Weygand tábornok expedíciós-hadserege ellen, ha az a Kaukázusban megtámadná a Szovjetet és ha igyekezne elfoglalni és tönkretenni az ottani orosz kőolaj kutakat.

Százmillió dolláros amerikai fegyverkezési hitel Finnországnak

Washington. A szenátus pénzügyi bizottsága megszavazta azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében 100 millió dolláros hitelt adnak Finnországnak, azzal a feltétellel, hogy ezt az összeget az Egyesült-Államokban rendelő anyagok vásárlására használják fel.

A Francia Akadémia rokonszoava

Páris. (Rador.) A Francia Akadémia rokonszenvéről és csodálatáról biztosította Finnország népét. Az erről szóló határozatot üzenet formájában továbbítják.

Felháborodás Németországban Wells cikke miatt

Berlin. Az egész német sajtó nagy felháborodással ír H. G. Wells angol regényíróról arról a javaslatáról, amelyet a „Liberty” nevű angol folyóiratban tett közzé, hogy intézzenek a szövetségesek nagy bombatámadást Berlin ellen. A német lapok azt írják, hogy a Berlinre leadott bombákat tisztelesen fogják visszazárni Londonnak. A német nyitott városok bombázására irányuló kísérleteket a német légi haderő olyan intézkedésekkel fogja megtorolni, amelyekről talán fogalma sincs az angol uszító apostolnak.

A semlegesek újabb tengeri kárai

Berlin. A Német Távirati Iroda arról ad hírt, hogy csütörtökön további két semleges hajó lett áldozata a tengeri aknaháborúnak. Az egyik az Everin nevű 4350 tonnás lett hajó, míg a másik az 1300 tonnás „Gutfried” norvég gőzös.

Göbbels legújabb beszéde

Berlin. Göbbels birodalmi propagandagyűlés miniszter csütörtökön este szülővárosában, Rhevdtnban, az ottani városi tanácssteremben nagy közönség előtt beszédet mondott. Kijelentette, hogy a mostani háborút Anglia és Franciaország kényszerítették Németországra. Ennek a háborúnak az a lényege, hogy most már a népek legfőbb érdekeit is belegyekeznek vonni a történelmi döntésekbe. A német nép végső elhatározó küzdelmet kezdett ebben a háborúban. Ezt azonban ezáltal Németország kedvezőbb feltételek mellett fogja megvívni, mint a legutóbbi háborút, mert a nemzeti szocializmus a német nemzet egységét foglalja magában. Ha valamikor az angol nép a világ első népe akart lenni, akkor a német nép sohasem bizonyította be rátermettségét arra annvira, mint ma, hogy ez legyen a világ első népe. Hitler birodalmi vezér vigyáz és őrködik minden német sorsára és teljesítette azt a történelmi feladatot, hogy egységre olvassza össze a világ valamennyi németét. A birodalmi vezér felszabadította a német népet az elnyomatás alól és ezért kötelességük a németeknek, hogy bizzanak vezérükben.

MILYEN MA A SZOVJET-HADSEREG?

A szovjetunióban minden üzem, iroda, kolchoz összeköttetésben áll a hadsereg egy századával. A nemzeti ünnepek alkalmával delegációkat küldenek egymáshoz hasznos és haszontalan aján-
dásokkal megrakodva. Egy ilyen delegációban vettem én is részt a szovjetunióban való működésem idején. Mélységes béke honolt akkor Európában, legfeljebb a Távol-Keleten volt egy kis osetepaté az újdonsült Mandzsukuo körül.

En éppen a Távol-Keleten dolgoztam akkor: Vladivosztokban. A háborús feszültség következtében igen jelentős erőket koncentrált ott a szovjet. Május elsején gigantikus tankoszlopok demonstráltak a japán követség szecessziós palotája előtt és bombavetőők óriás szárnyai sötétítették el az eget. Az egész város reszketett a fölsíkelítő robban és a kétfelületes, sokágyus tankok láttára megborzadtak az emberek.

A delegáció, melyet akkor irodánk küldött a „keresztis századához“, vonaton utazott, azután kocsin folytattuk az utat. Zárt kocsi volt, az ablak el volt függönyözve, nem is láthattuk, merre hajtott.

Hol a kaszárnya?

Még aki a hadtudományokban laikus, az is elképzelheti, milyen jó tudni a hadvezetőségeknek, merre vannak az ellenség kaszárnyái. Ilyen adatok a szovjetunióra vonatkozólag nem állhatnak rendelkezésre. A szovjetunióban ugyanis nincsenek kaszárnyák, a régiókat is átépítették lakóházakká, iskolákká, kórházakká, a hadsereget kitelepítették a környékre. Ott élnek emeletes, fából épült kis barakkokban, egy-egy barakkban 25—40 ember, nem több. Az aktív tisztek ugyanúgy épített kis családi házakban laknak asszonyostól, gyerekesőtől, csak kevésnek van a városban lakása. Ezekben a kis harcos-falvakban — így nevezik őket oroszul — minden van, amire a tiszteknek és családjuknak szükségük lehet: óvoda, iskola, kórház, vendéglő, klub, ellátási szövetkezet, park és stadion, ha mindez csak primitív formában is. Ilyen kis harcos-faluba utazott a mi delegációnk is akkor, egyébként nem lehet őket megközelíteni.

A egyelem kérdése

Igy élnek közlegények és tisztek csendes elvonultságban. A teória szerint nincs közöttük semmi néven nevezendő ellentét. Mindnyájan „elvársak“, egy ügyet szolgálnak különböző posztokon. A valóság azonban másként fest. A tisztek mégis csak más életet élnek és ha a klub-néhol közös is, azért egy közlegény mégsem ülhet le egy tiszti sakkozni, ugyebár?

Vagyonos parasztfiukat be se vették katonának, mert nem voltak megbízhatók. Őket minde-
nyikből kiforgatták, ők csak ellenségei lehettek a szovjetunióknak. Azonban akinek csak szerény módja volt, még az is vonakodott a kolchozba menni és ha a fiút a tetéjébe még be is sorozták, az bizony nagy csapás volt a családra. A katonas-
kodást rabságnak tekintették, csakugy, mint a cár alatt: a tisztek azonban a hivatásos katonák lelkességével ragyogtak közöttük, már ezzel is ösz-
jónszertű gyűlöletet kelteve.

A szolgálati idő két év a szovjetunióban, a középiskolát végzetek részére egy év. Ez utóbbit azonban azonnal is behívják majdnem minden esztendőben egy-két hónapra, hogy elsajátítsák a haditechnika újabb vívmányait, mert ők már tartalékos tiszti- vagy legálább is altisztszámba mennek. Ma már a városi ifjuság túlnyomó többsége középiskolát végzett, beleértve a munkásifjuságot is. Ilyen formán a közlegények majdnem kizárólag a parasztlakóközönség rekruitájdának.

Érthető tehát, hogy a fegyelem kérdése a hadseregben egyenlő ezzel a kérdéssel, mennyiben vették meg a lábát a szovjetrendszer a faluban?

A kollektív rendszer és a hadsereg

Ebből a szempontból tekintve, a szovjetek csatát nyertek, amidőn sikerült nekik a föld 99 százalékát kollektivizálni, a polgári Európa pedig csatát veszített anélkül, hogy észrevette volna. A kollektivizáció nagyjából már 1934-ben be volt fejezve, 1936-ban pedig végleg bezárult. A leg-
újabb évfolyamok már csak hírből ismerik a csajádi birókat.

A fajú kollektivizálása katonai szempontból más előnyökkel is járt a szovjetunió számára. A kollektív birókat géppel művelik, traktorokkal. Kevésbé ember kell hát hozzá és ez újabb néhány millió katonát jelent a szovjetunióknak és jele-
lenti a mezőgazdasági termelés fölvonosságát ak-

kor is, ha már tömegével hullanak el a parasztlakóközönség a frontokon.

A hadsereg ellátása egyébként függetlenül van a kolchozoktól, már ami a békeállományt illeti. A hadseregnek saját óriási földbirókai vannak, olyan gépi felszereléssel, mely állítólag a leg-
remekesebb kanadai mintagazdaságokkal is vetekszik. Ezek azok a híres szovchozok, azaz állami birókok, kolchoz — kollektív birók, szovchoz — szovjetbirók orosz rövidítéssel, melyeket a mi sajtónk nemrégiben kenyérgyáraknak nevezett, helyesebben gabonagyáraknak kellett volna őket mondani.

A technika páthosza

Mindezekből az derül ki, hogy a vörös hadseregnek mint ilyennek megalapozását tulajdonképpen csak a fajú kollektivizálásával fejezték be. Csak ezen az alapon működhet megbízhatóan az óriási gépezet, a technikai felszerelés.

Altájtában azt szokták mondani, hogy a modern háború a technika kérdése és ez a nézet uralkodott a szovjetunióban is 1935-ig. „A technika dönt el minden“ kiáltották a plakátok az első öt éves terv idején. „A technika dönt el a kér-

A káderek döntik el a kérdést

Sztálin 1935-től kezdődőleg kimondta az új jelszót: „A káderek döntik el a kérdést“ és azóta ez a divatos a szovjetunióban.

Ennek a jelszónak jegyében történt a régi tiszti rangfokozatok visszaállítása is. Addig minden altiszte és tiszte egyaránt parancsnoknak neveztek és legfeljebb csak azt tettek hozzá, hogy minnek a parancsnoka: tized-, század-, ezred-, dandárparancsnok. Ez bizonyos érdekeltenséget váltott ki a rangfokozatok iránt és tömptörte a tisztek, különösen a fiatalság ambícióját. Ezért újították fel a cári elnevezéseket. Az ifjú ki-
ségeket most már hadnagyokká neveztek ki, a legfőbb parancsnokok pedig marsallok lettek. Ez imponált, ez láthatóbb volt.

Új jelentőségre tettek szert a katonai akadémiák, melyeknek hatalmas, díszes palotákat építettek országszerte. A katonai tudományok fejlesztése céljából egész sorban adták ki a katonai szakkönyveket. A cári orosz hadsereg gyászos vagy dicsőbb haditevéinek egész irodalma támadt. Kutuzov tábornok Napoleon feletti győzelmének 125. évfordulóját lángolóan ünnepelték a szovjetek. Nagy Péter cárnak a svédek ellen aratott győzelmét filmen mutatták be a nemzetnek. Repülődrámákat játszottak a színházak és repülőhadnagyok hódították meg a női szíveket a mozi vásznáról. Az édes kis elhőrnnyom szovjetlánykákról nem is szólnunk. Lépten-nyomon találkozhatsz velük az ember Moszkva uccáján.

Kollektív fegyelem

Abból a nimbuszból, ami a tiszteket körülvevte, jutott valami a legénységnek is. Katonának lenni bizonyos méltóságot jelent a szovjetunióban és a katonáknak ehhez mérten kell viselkedniük. Nyilvános helyen tilos nekik a szeszest ital élvezete; és civilekkel szemben különös előzékenységre oktatták őket. Méltóságteljes viselkedésük összhangban áll egyszerű mundérjukkal, melyből egészen hiányzik az, ami mi a „snajdig“ szóval szeretünk kifejezni. Igen teljesen szimbolizálja ezt a szeltemet az a tény, hogy a „katona“ szót a szovjet-orosz szótárból törölték. Oroszul ez a szó úgy hangzana, hogy „szoldák“ — ez azonban csak a külső országok katonáira és a régi cári katonákra vonatkozhat. A vörös hadsereg katonáit „armie“ —nak hívják oroszul.

A hadsereg belső életében a rangfokozatok visszaállítása nem járt olyan változásokkal, ami-

dést“, tanította Sztálin, érteve alatta azt a kérdést, hogy szocializmus-e vagy kapitalista intervenció? Így lett a párt jelszava: „A technika elsajátításáért“ és az elsajátítás páthosza lobogott az egész népben. Mindenki tanult. A civilek megtanulták gyárakat építeni, a gyárak teherautókat adtak, tankokat és repülőgépeket, a katonák pedig elsajátították ezeknek a technikáját. Ez volt az elsajátítás periódusa — így nevezi ezt a szovjet-történelem. Vajon sikerült-e ez az elsajátítás a kellő mértékben?

A kérdés mindenképpen bonyolult, mennyiségileg is, minőségileg is. Minőségileg a szovjettechnika még nem érte el Európa és Amerika színvonalát. Mondják, hogy a szovjetacél jobb a németnél és vetekszik az angoljal is. Ezzel szemben tény, hogy az oroszok nem tudnak olyan abszolút golyóscsapágyat, olyan abszolút csavarmenetet csinálni, mint a németek. Az orosz gépeken tehát több a surjódás, mint az olaszban vagy a németben. Ennélfogva az orosz gép nem lehet olyan sebés, mint az olasz, hamarabb áll le, zuhan le, robban fel, mint az olasz, vagy az angol. Egy katonaisztól hallottam egyszer: „Egy német revolver, ah, ahhoz képest a miénk — dubipuska!“ (Magyarul: furkósbót.)

Ez így van ma, ehhez nem fér kétség. De hogy meddig lesz ez így, meddig tudja Európa tartani a nivóját és meddig tudja Oroszország emelni az övét, az a jövő tükre.

nőkre a külföldön számítottak. Később nagy feltűnést keltett egy újabb rendelkezés is, melynek értelmében a kommunista párt komisszárokat nevez ki a tisztek mellé. Azonban ez sem jelentett radikális változást a katonai fegyelem szervezetében. Már addig is minden alakulatban sejtet alkottak a benne szolgáló párttagok és a sejt elnöke mindig elnöri szerepet játszott az alakulat parancsnokával szemben. Ezenkívül minden alakulatnál működött a legénység választott bizalmi testülete is, mely viszonylag nagyobbára a sejttagokból állt.

Bizalmi testület, sejt, tisztikar és a komisszárok: ez a vörös hadsereg kollektív fegyelmének szervezete. Néhány száz ezer ember központilag irányított, nagyonis exkluzív társasága ez; és ha ez a szervezet belsőleg forrong is, vagy talán inog is, attól még a hadsereg megmaradhat stabil helyzetben. Tuchacevszkij és társainak kivégzésekor bizonyára alapjaiban ingadozott ez a szervezet. Tizezreket dobott ki magából, mint egy tűzhányó a lavát, belső forrongása idején. A kivetett tizezrek hejyébe újabb tizezrek léptek; a hadsereg egész milliói tömege pedig némán szemlélte a gigantikus szimjátékot és úgy telt, mintha semmi sem tört volna benne észre.

A káderek

Igy néznek ki azok a káderek, melyek hivatalosan a szovjet javára eldönteni a csatákat. Hogy vajon sikerül-e ez nekik, azt csak az ellen-
tábor káderei mutathatják meg. Franco seregei és a finnek egyetmást már kimutattak a téren is. Belső bizonyosodott, hogy a finn parasztlakóközönség a maga kft földjéért harcol — a földért, mely kicsiny ugyan és sovány, de az övé — a finn parasztlakóközönség lelkesebb, halálmegevetőbb a kollektív birókoknál orosz béreseinél.

Most már évek óta hazszólják a szovjetek a módos élet bűvös jelszavát. A káderek megbízhatósága és a módos élet: egy fogalom kettős megnyilvánulása. Ez a kettős jelszó uralkodik a szovjetpolitikában már 1935. óta, de a módos élet csak nem akar megvalósulni.

Már pedig a káderek döntik el a kérdést. Az ágyukat eméltik az ágyuk, a repülőgépek megsemmisítik a repülőgépeket, de az embermiliókból még mindig marad majd egynéhány millió és végül is ők döntik el a kérdést...

GERGELY ADAM

Az Asama Maru miatt:

Tüntető fegyveres megtorlással éltek a japánok egy angol hajó ellen

Sanghaj. (Rador.) Az Asama Maru japán gőzessel kapcsolatos incidens megtorlásaként egy japán monitor tengerészei a „Wingsang“ nevű angol hajó fedélzetére szállottak Fucseuban. Mielőtt a japán tengerészek a hajóra szálltak volna, a japán monitor két ágyúlövést adott le, amelyek az angol hajó felett süvítették el. A japán tengerészek közölték az angol hajó kapitányával, hogy eljárásuk megtorlás jellegével bír.

Az Asaki Marunak angol részről való fel-
tartóztatásával kapcsolatban a japán kormány tiltakozó jegyzéket juttatott el a londoni kormányhoz. Az angol kormány már elküldötte válaszáat a tiltakozó jegyzékre, azonban annak tartalmát csak az átvétel után hozzáférhetővé tettük. (Dunaposta)

Részletes helyzetjelentés a román-német kőolajviszonyról

Nem lehet megzavarni a román-német árucserét — jelenti a Német Távirati Iroda — Német kőolaj-iroda létesítit Bucurestiben

Mennyi petróleumot szállít Románia Németországnak..?

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: A román kormány által a kőolaj-termelés és szállítás ellenőrzésére létesített kormánybiztosság megerősödést keltett Berlinben, mert ebben annak a jelét látják, hogy Románia mindenben eleget óhajt tenni vállalott kötelezettségeinek. A sajtó azt a vádat emeli Anglia és Franciaország ellen, hogy meg akarták zavarni a román-német árucserét. A hivatalos közlemény hangoztatja, hogy a szovjet-német vasuti egyezményt az akarták elérni, hogy megkönnyebbüljön a petróleum-szállítás Romániából. Az egyezmény értelmében ugyanis az egyik vasutvonal, amely az új román orosz határról Németországba vezet, továbbra

is európai nyomtávu marad és így mellőzni lehet az átrakodást, ami által meggyorsul a román petróleumszállítás Németországba.

A Petit Parisien jelentése szerint KLODIUS, a német gazdasági bizottság vezetője a román fővárosban kőolaj-irodát szervezett, melynek vezetésével Schjerner bízták meg. Az iroda a petróleum termelése és a petróleum-kivitel fokozása érdekében fejt ki tevékenységet. Németország havonta 130 ezer tonna petróleumot biztosít magának. Dr. Klodius, aki jelenleg Rómában tartózkodik, hír szerint ellátogat Belgrádba, hogy figyelemmel kísérje a balkáni értekezletet.

A román-német petróleum-kapcsolatok állása

A fenti jelentésekkel kapcsolatosan a Bucurestiben megjelenő „Le Moment” című francia nyelvű lapból vesszük át az alábbi cikket, amely érdekesen ismerteti a román-német petróleum-forgalom jelenlegi állását. A „Le Moment” londoni tudósítója a következőket írja:

— Mi angolok nem táplálunk kényelmes eszméket a német tüzelőolaj-anyag katasztrófális helyzete felől és nem adunk hitelt azoknak a szakértőknek, akik ellenségeink háborús gazdálkodásának tüzelőanyag-csődjét jósolják.

— Amíg doktor Egdoff Gustav, a híres amerikai szakértő azt állítja, hogy Németország igen súlyos helyzetbe került a motortüzelőt illetően és azt állítja, hogy a német ipar képtelen lesz a repülőgépekhez szükséges anyagokat előállítani. — mi ebből nem siettünk elhamarkodott következtetéseket levonni arra vonatkozólag, hogy a légiháború ellenségeink gyors összeomlásához vezetne.

Óvatosan és mérsékeltten azt mondjuk, hogy ha dr. Egdoff megállapításai jogosak, Németország nem hagyja magát legyőzni, amíg román és orosz szállítmányokat vehet igénybe.

— Ami a tüzelőanyag legmagasabb fokú felhasználását illeti, arról értesültünk, hogy a németek az olajak használatát repülőgép-kategória szerint szabályozták. Tudjuk, hogy a vadász- és bombavető-repülőgépek a leginomabb benzint használják, a szállító és nehéz bombavető repülőgépek pedig nyersolajat használnak.

Beszédes számadatok

— Világos, hogy ez a mennyiség nem tulságosan számbavehető, ha a repülőgépek, tenger-alattjárók és motorizált hadsereg szükségleteit tekintjük, amelyeknek.

ha az offenzíva megindul, havi másfél millió tonna és évi 13—15 millió tonna benzintre lesz szükségük.

— Elismerjük, hogy Románia, ha termelését békében folytathatja — bizonyos mértékben számára lehet a német petróleum-ellátásnak.

1939-ig Románia 960 ezer tonna petróleum-terméket exportált Németországba. Ehhez a számhoz hozzá kell adni a Csehszlovákiába exportált 400 ezer tonnát, tehát összesen 1 millió 360 ezer tonnát, amely Románia petróleum-exportjának 32 százalékát tette ki.

— Ahhoz, hogy ez az arányszám fennmaradjon vagy növekedjen, szükséges:

1. Hogy a román termelés teljes biztonságban fejlődjen.

2. Hogy Románia saját belső szükségletei ne növekedjenek, amit azonban tekintélyes számú korosztályok fegyverben tartása okvetlenül elő fog idézni.

3. Hogy Németország megfelelő számú szállítóeszközt bocsásson Románia rendelkezésére.

— Az utolsó 5 év alatt a román nyersolajtermelés fokozatosan csökkent és ezzel együtt az exportképesség is.

— Ugyanakkor azonban, amikor a termelés csökkent — a belső fogyasztás növekedett.

— Néhány beszédes szám:

— 1935-ben a petróleumtermelés 8.394.000 tonna volt. Ugyanabban az évben az export 6.276.064 tonna. A belső fogyasztás ebben az évben 1 millió 479.685 tonna.

— Ugyanakkor a német benzol-termelés évi 600 ezer tonna.

— A mi sikerünk abban áll, hogy nem becsüljük le és nem kicsinyítjük ellenségeink lehetőségeit.

A német-szovjet viszony

— Készek vagyunk elismerni, dr. Benjamin Brooksnek, a „Science of Petroleum” szerkesztőjének igaza van az „Amerikai Kémiai Ipari Társulathoz” intézett jelentésében, hogy Németország nem képes elegendő tiszta benzint gyártani. Távol áll ettől. Nehézségei lesznek a kiválasztott nyers-petroléum beszerzésénél és a finomítás által megkövetelt műveletek nem végezhetőek el Németországban, amelynek sem elegendő földgáza, sem megfelelő finomító berendezései nincsenek.

— Igen fontos természetesen, hogy pontosan megállapíthassák, melyek Németország lehetőségei a lengyel petróleummező kiaknázását illetően, és a romániai és oroszországi importot illetően. A lengyel petróleumot Németország és a Szovjet felosztották maguk között, de amíg az oroszoknak jutott részen évi 370 ezer tonna termelhető, a német vidékeken a következő 5 évben nem remélhető több, mint az 1938. évben elért termelés maximuma, azaz 196.450 tonna.

— A Iasib vidékén okozott bombázások, a hadikárok, a szondák hozamát még 20 százalékkal csökkentették, amelyet valószínűleg új árusokkal kárpótolnak.

— Mi volt a helyzet az 1939-ik évben?

— A nyerspetróleum-termelés 6.250.000 tonna volt. Az export ugyanabban az évben 3 millió 800 ezer tonna volt. A belső fogyasztás 1 millió 750 ezer tonna. Vagyis a termelés 2 millió tonnával csökkent (körülbelül 25 százalékkal). Az export így 1.400.000 tonnával csökkent, viszont a belső fogyasztás 260 ezer tonnával emelkedett.

— Németországnak vajon elegendő ciszterna vagonja van-e ahhoz, hogy a Romániában megvásárolt petróleumot elszállítsa? Képes-e a petróleum-vonatokat összeállítani, hogy az exportot megkönnyítse? Találhat-e megfelelő vasutvonalakat, hogy a szállítmány célhoz érjen? Szállíthat-e petróleumot tengeren? Tudhatja-e meddig lesz a Duna elzárva a jég miatt?

— A legjobb esetet számítva is, ha felteszük, hogy a szállítási feltételek megfelelőek, Románia.

intenzív háború esetén, Németország petróleumszükségletét egész évi termelésével csak két napra tudja ellátni.

A francia lapok továbbra is élénken foglalkoznak a petróleumproblémával, amelynek a modern háborúban a legnagyobb fontossága van. Miután csak azok kerülhetnek ki győztesként, akik a petróleum-források felett rendelkeznek. A Petit Parisien azt írja, hogy

Németországnak évente többmillió tonna petróleumra van szüksége

és ezt még akkor sem tudja fedezni, ha egyezményt köt a galíciai és más petróleumforrások tulajdonosaival.

Az Uralkodó és a trónörökös újabb látogatása a katonák között

Bucuresti. Ófelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda tegnap, megszakítva országépítő fontos munkáját, ismét a hadsereg körében töltött el több órát. A hagyományokhoz híven felkereste a Mihai Viteazul gárdaezredet, egy utászezredet és egy lovas ezredet. Az uralkodó és a trónörökös megérkezése előtt megjelent az ünnepség színhelyén Tatarescu miniszterelnök, Stavescu hadfelszerelési miniszter, Teodorescu légügyi és haditengerészeti miniszter, valamint számos magasrangú tiszt is. Ófelsége megjelenése után üdvözölte a jelenlevőket, majd pedig Eftimiu ezredes, a gárdautások parancsnoka mondott beszédet, mire az Uralkodó a következőkben válaszolt:

— Ezredes ur, szeretett bajtársak!

— Bár nem sok idő múlt el karácsony óta, számomra mindig nagy örömet okoz az a pillanat, amit a katonák között tölthetek. A nemzet fejlesztése érdekében két fontos dologra van szükség. Elsősorban anyagi eszközökre, hogy a hadsereg fel legyen szerelve minden szükségességgel, mert csak így állhat készen az ország határainak megvédelmezésére. Az anyagi eszközökön kívül még olyan dolgok is vannak, amit pénzért nem lehet megvásárolni, ez pedig a lelki és erkölcsi erő. A régi hagyományokhoz híven eljöttem, hogy az önök körében töltsék néhány órát, mintha csak családom körében lennék. Ez az eszme mind jobban el kell, hogy terjedjen mindenki lelkületében. Egy ezred nemcsak harci egység, hanem a bajtársak nagy családja. Vegyék tudomásul, hogy amikor az önök körébe érkezem, mindig ugyanaz a szeretet tölt el, mint amikor családom körében tartózkodom.

Az uralkodó és a trónörökös ezután megsemmisítette az ezredeket, majd a díszteremben összegyűlt legénység között ajándékokat osztott ki. Beírta nevét az ezredek aranykönyvébe.

Külön adótisztviselő működik minden egyes cementgyár mellett

Bucuresti. A cementgyárak tudvalevőleg kötelesek minden kilogramm forgalomba hozott cement után 30 bani állami adót fizetni. Az említett adó behajtásának alaposabb ellenőrzése végett most elrendelték, hogy minden egyes cementgyár mellett külön adótisztviselő működjen. Ezek a tisztviselők ellenőrzik majd a cement termelését, valamint a forgalomba hozott cement mennyiségét és kiadják a törvényben előírt forgalmi bárcákat.

Befiította a szovjet a külföldi telefonbeszélgetéseket

Riga. A Stejani ügynökség jelentése szerint a szovjetkormány január 23-ika óta befiította a Szovjetország és a külföld között lefolytatandó magán-telefonbeszélgetéseket.

Két nyilas képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérte a budapesti ügyészség

Budapestről jelentik: Az Esti Kurir értesülése szerint az ügyészség pénteken megkeresést fordult a magyar képviselőházhoz 7 nyilasképviselő mentelmi jogának felfüggesztése iránt. A lap szerint a képviselők kihallgatásának kérdése összefügg a legutóbbi rendőri nyomozással. A képviselőház mentelmi bizottságát keddre hívták össze.

URANIA Telefon: 1232.

Amerika legnagyobb két színésze:

ROBERT TAYLOR
WALLACE BEERY

együtt vis ik sikerre a rabslolgakereskedés, lincsesés korszakát érzékel-tető filmremeket: „A vasöklü”-t

mikor a „nő” is csak rabslolga volt a szerelemben és házasságban. Női főszereplő: FLORENCE RICE.

Pótműsor: Trükkfilmek és Háborus-híradó.

8-kor matiné. 5, 7.15, 9.30.

Teleki Pál gróf magyar kormányelnök kijelentései a magyarországi szakszervezetek tanácsának kiáltványáról

Budapest. Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök, a Magyar Élet Pártjának gyűlésén tegnap beszédet mondott, amelynek során válaszolt a szociáldemokrata párt szakszervezeti tanácsa által kiadott ismeretes nyilatkozatra. Teleki Pál gróf többek között a következőket mondotta:

— A szakszervezeti tanács döntéséről tudtam előre, de őszintén szólva a nyilatkozat csalódást keltett bennem. A szakszervezeti tanács nyilatkozata ugyanis olyan sok magától értetődő dolgot tartalmaz, amelyet szükségtelen lett volna hangoztatni. Ilyen magától értetődő dolog, hogy a szakszervezetekbe tömörült magyar munkásság hajlandó és készen áll az ország szolgálatára. Ezt szükségtelen volt hangoztatni, hiszen ez minden magyar embernek a kötelessége. Nekem az a véleményem, hogy a magyar munkásság igen nagy része nem is hellesli ezt a kitétel. A magyar nemzet nem egy egyesület, amelybe be lehet lépni, vagy ki lehet lépni belőle. A szakszervezeti tanács nyilatkozata arra is kitért, hogy a magyar munkásság kész munkásságát felajánlani, hogy az ország megrázkódtatás nélkül felüldön. Erre az a válaszom, hogy az országot akkor is szolgálni kell és akkor is dolgozni kell, ha azt megrázkódtatások érik. A nyilatkozatban a szakszervezeti tanács hangsúlyozza, nem akar osztályharcot, de több követel magának. Erre az a válaszom, hogy minden magyar állampolgárt, vagy honpolgárt egyforma jogok illetik, ezt az alkotmány biztosítja, de senkit sem illetnek meg a jogok csoportosan. A nemzet valamennyi polgárát egyforma jogok illetik meg, de a kötelességeikből is egyformán kell kivenni mindenkinek a részét. Mi valamennyien munkások vagyunk, akiknek dolgozni kell a nemzet jobb és szebb jövője érdekében. Megállanthatom, hogy a szakszervezeti tanács vezetősége túlzottan a régi iskolát járja. A szakszervezeti tanács nyilatkozata nem volt szerencsés. Én nem voltam értesítve, hogy a magyar munkásság hitvallást tesz a nemzeti érdekek mellett, ezt a szándékot azonban több őszinteséggel kellett volna kifejezésre juttatni. Végül a miniszterelnök élesen bírálta azt a kitétel, hogy a munkásság készen áll arra, hogy idegen hatalom fegyveres támadását visszautasítsa. A miniszterelnök kijelenti, hogy a készenlétnéket ezt a korlátozást nem fogadhatja el, mert az ország népének minden eshetőségre készen kell állania, ha arra sor kerül.

Itt irjuk meg ugyancsak, hogy gróf Teleki Pál, a Magyar Élet Pártja csütörtök esti összejövetelén nyilatkozatot tett a szövegen levő törvényjavaslatokról, így

az álláshalmozási és az összeharthatatlansági törvény tervezetéről.

Kijelentette, hogy nem lehet általános érvényű rendelkezéseket hozni ezen a téren és nem lehet kimondani, hogy Budapesten, vagy a vidéken egyszerre szűnjön meg minden második, vagy harmadik állás és hogy a férjeket, vagy

Mezőgazdasági gépvásárlások terve Németországban

Bucuresti. A földművelésügyi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy mezőgazdasági gépeket vásároljon Németországban és ezeket a gépeket olcsó áron a gazdálkodók rendelkezésére bocsássa. Ezeket a gépeket a gazdálkodók beszerzési áron vehetnék át. A minisztérium most azt tanulmányozza, hogy az érvényben lévő román-német kereskedelmi szerződés keretein belül lehetséges-e mezőgazdasági gépek Németországból való behozatala. Abban az esetben, ha a behozatal lebonyolításra kerül, a mezőgazdasági kamarák állítják össze és terjesztik elő a minisztériumba azon gazdálkodók névsorát, akik mezőgazdasági gépeket igényelnek.

a feleséget megfosszák az állásuktól. Az általános szempont az kell, hogy legyen, hogy a családfenntartó két vagy három fizetéses állást ne tartson meg.

'Az álláshalmozásokat meg kell szüntetni és nem szabad azokat lehetővé tenni. Viszont nem lehet általános érvényű bírói rendelkezést teremteni, hanem egyenként kell megvizsgálni az eseteket.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban a magyar

kormányelnök még a következőket mondotta: — Ujabbán kezd kialakulni az a rendszer, hogy vállalatok és társaságok élére olyan egyéneket állítanak, akik a rájuk ruházott munkakörhöz semmit sem értenek és akik csak díszül maradnak meg minden munka nélkül, nagyobb fizetésekkel az ilyen állásokban. Ha azt a szándékot, hogy a vállalatokat keresztényesítsék, komolyan akarják megvalósítani, akkor

nem tudatlanokat kell elhelyezni, hanem meg kell keresni azokat a rátermett és hozzáértő személyeket, akik ez állásokat ép úgy be tudják tölteni, mint az elődeik.

Hála Istennek, van a magunk fajából elég, akik megfelelnek az ilyen helyekre, csak meg kell keresni őket.

Kloroformos rablótámadást követtek el egy temesvári dohánytőzsde ellen

Az elegánsan öltözött bandita elkábította a trafik bérlőnőjét, majd kifosztotta a pénztárfiókát — Pontos személyleírás alapján üldözi a rendőrség a tettest

Ugyátszik, az aradi Avram Iancu-téren elkövetett vakmerő rablótámadás iskolát teremtet: Pénteken az ebéduáni órákban Temesváron hasonló körülmények között — bár más eszközök igénybevételével — megismétlődött az amerikai izü aradi trafikrablás.

A Temesvár szívében lévő belvárosi Alba Iulia-uccában délután 3 óra tájban kifosztották az Arzenovics-féle dohánytőzsdét, amelynek bérlőjét kloroformmal elkábította a rabló.

Két és három óra között történt, hogy a dohánytőzsdében — ahol ebben az időben csak Wildau Anna, a trafik negyven esztendőes bérlője tartózkodott, — magas, szürkekabátos, elegánsan öltözött fiatalember jelent meg, aki már az ajtóból beszélve, egy csomag National cigarettát kért. Wildau Anna jevette a polcra a cigarettát és a kiszolgáló asztalra tette, miközben a fiatalember a pulchoz lépett és úgy tett, mintha fej akarná venni a cigarettacsomagot. Hirtelen azonban kloroformmal átírtott kendőt rántott elő és az általam gyorsan az asszony arcára borította. Wildau Anna nyomban elveszítette eszméletét és a fejére rogyott, miközben a vakmerő rabló áthajlít a kiszolgáló asztalon,

kihúzta a pénztár-fiókát és magához vette annak tartalmát.

Mindössze néhány egy- és kétfelleges pénzdarab maradt a fiókban. A pénztár kifosztása után a rabló észrevétlenül eltávozott az üzletről, ahová nem sokkal a támadás után egy közelben lévő harisnya-üzlet egyik alkalmazottjához lépett be, aki mezdöb-

benve látta, mi történt a dohánytőzsdében. Segélyért kiáltott, a szomszédos üzletről átszaladtak a kereskedők és az alkalmazottak, rövidesen nagy csődület verődött össze, közben

az üzletben magához térítették Wildau Annát, aki a távbeszélő értesítésre a helyszínére érkező rendőrszolgálat elmondotta, hogy előre tervezett rablótámadás áldozata, mert a fiatalember, aki az üzletet kifosztotta, a rablást megelőzően bemjárt már az üzletben.

Nyilvánvaló, hogy a magas, szürkeruhás, elegánsan öltözött támadó már ekkor végre akarta hajtatni a rablást, azonban ekkor az üzlethelyiségben tartózkodott a kiszolgáló kisasszony is, tehát az eredeti tervet nem tudta keresztülvinni. Megfigyelhetjük azután a rablót, hogy a város legforgalmasabb helyén lévő Alba Iulia-ucca mikor csendesedik el, ami két óra után következett be, amikor a környéken lévő üzletek személtveje után az irodák ajkalmazottjai is hazatértek hivatalkájukból. Ekkor azután, kihasználva az alkalmat, hogy nem tartózkodott a dohánytőzsdében, a fiatalember ismét bejárt a trafikba, ahol végrehajtotta a gangszter-támadást.

Wildau Anna vallomása szerint a kifosztott pénztárfiókban 10.000 lej volt, nagyrészt századokban és papírpénzben. Mivel Wildau Anna — aki öt éve bérlő a dohánytőzsdét, — pontos személyleírását adott a rablóról, minden remény meg van arra, hogy a rendőrségnek rövidesen sikerül elfognia a vakmerő kloroformos banditát.

A temesvári Béga-kikötő, mint a Rajna-Duna-csatorna végállomása

fogja lebonyolítani Erdély és a Bánság egész nyugateurópai gabonakivitelét

Ismeretes, hogy a kormány a gabona-ár-szabályozás és a belföldi gabonaértékesítés megkönnyítésére a főbb centrumokban, így Temesváron is hatalmas arányú gabonaraktárak építését határozta el. Temesvár város főmérnöki hivatala most tette közzé tervezetét a város további fejlesztéséről és ebben a temesvári gabona-silók felépítése is szerepel. A főmérnök hivatal terve szerint a temesvári gabonaraktárt a Béga-parton, a módosi hid mögött építik majd fel. A temesvári városfejlesztési tervezetből az is kiderül, hogy a temesvári gabonaraktár építése az egész ország gazdasági életére kiható, hatalmas arányú elgondolás szerves részét képezi. Köztudomású ugyanis, hogy a Rajna-Duna-csatorna, mely a megvalósulás állapotában van, a Nyugat- és Közép, illetve Keleteurópa közötti árucseré egyik legfontosabb útvonala lesz. Így többek

között a csatorna bonyolítja le majd Nyugateurópa, elsősorban a német birodalom és tartozékai felé irányuló gabonakivitelét. Ennek a nagyfontosságú kereskedelmi útvonalnak mintegy egy természetes végállomása Temesvár és így az itteni Béga-kikötő fokozott jelentőséghez jut, amennyiben rajta keresztül fogják a jövőben lebonyolítani nemcsak a Bánság, de egész Erdély nyugateurópai gabona kivitelét. Természetesen ennek a szerepnek megfelelő fontosságot nyer a Temesváron felállítandó gabonaraktár is, minthogy az exportra váró gabonát itt raktározzák el, mielőtt a szállítóhajókra kerülne. A városi főmérnöki jelentésben megemlített gabonaraktár terve és a felépítésével kapcsolatos gazdasági perspektívák döntő kihatással lesznek nemcsak Temesvárra, hanem az egész Bánság gazdasági továbbfejlődésére.

CORSO Tel.: 2065. 3, 5, 7.15 és 9.15-kor. A közkedveit francia jellemzősnek:

HARRY BAUR -nak egyetlen és legújabb tilmje:

Hiradó. „Vörös tenger titka“ Pótkép.

Olaszországra fontos szerep vár a Balkán-konferencián

Több, mint száz újságíró szállja meg Belgrádot a tanácskozások tartamára

Belgrád. A Balkán-értékelés iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Már eddig több mint 100 újságíró jelentette be az érkezését a különböző külföldi államokból. Nemcsak a balkáni államok sajtójának képviselői, hanem Magyarország, Bulgária és Olaszország újságírói is számosan jelentkeztek, de a hadviselő államokból és a tengeren túlról is érkeznek újságírók.

A belgrádi Politika beszámol arról, hogy Rómában és Ankarában lehetnek tartanak egy kompromisszumos megoldást Románia—Magyarország, Románia—Bulgária és Görög-

ország között abból a célból, hogy a békét és a semlegességet Európának eme részén megerősíthessék. A lap kiemeli, hogy a magyar sajtó és a magyar politikai körök a maguk részéről meg vannak győződve arról, hogy Olaszországra fontos szerep vár a nehézségek elhárításánál és utalnak Jugoszláviának a Balkánon levő központi helyzetére. Budapesti politikai és diplomáciai körökben tartózkodás tapasztalható a balkáni konferenciával szemben. Kijelentik, hogy a konferencia nem hozhat semmiféle szenzációs eredményeket.

Rövidesen vége lesz az aradi tüzifa-inségnek,

ha a CFR már a napokban megfelelő számú vagon tud az igénylők rendelkezésére bocsájtani — Napi 22 vagon Arad ellátásának rendes tüzifaszükséglete: ennek egyharmada érkezik be a mai viszonyok között

A tüzifaárak hivatalos emelését kérik az aradi fakereskedők

Arad tüzifaellátásában napról-napra nagyobb zavarok állnak elő. Már megírta az Aradi Közlöny, hogy Arad tüzifaellátása nehézségekbe ütközik és ez a körülmény már katasztrófálissá súlyosbodott. Tüzifakereskedő körökből nyert információk szerint most már az a helyzet Aradon, hogy az aradi fatelepeken összesen alig van 10—12 vagon tüzifa.

Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete a súlyos zavarok megszüntetése érdekében közbenjárt az illetékes hatóságoknál. Remény van rá, hogy az intervenció nem marad eredménytelen. Egvelőre azonban Arad tüzifa-fogyasztóinak jelentős része aggódva figyeli a tüzifaellátás körül támadt nehézségeket, mert

nagyon sok azoknak a kispolgároknak száma, akik naponta szerezték be tüzelőanyag-szükségletüket és ezek a jelen körülmények között nem tudnak tüzelőanyaghoz jutni.

aminek következtében hideg szobában kell tartózkodniok, s vannak olyanok is, akiknek a tüzifahiány miatt nem jutott annyi fa sem, hogy főzni tudjanak.

Arad évi tüzifakészlete kilencezer vagon. Ebből a mennyiségből a nyári és őszi hónapok idején mintegy hatezer vagon kerül leszállításra a termelőhelyekről a módosabb közepes részére. A többi, háromezer vagon tüzifa leszállítására november, december, január, február és márciusban kerül sor, részben közvetlenül a fogyasztóhoz, részben a tüzifakereskedőkhöz, ahonnan azután mindegyikre zavartalanul folyt le a fogyasztók kielégítése. Ez évben azonban

a beállott vagonhiány, valamint a kedvezőtlen időjárás következtében történt közlekedési nehézségek miatt Aradon teljesen kifogyott a tüzifa

az utánpótlás hiánya miatt keletkezett a hiány.

A régi gyakorlat azt bizonyította, hogy Arad tüzifa-szükséglete csak akkor elégíthető ki zökkenő-mentesen a szakkereskedelmi körök szerint, ha a téli hónapok ideje alatt átlagban legalább 22 vagon fa érkezik naponta. Idén azonban a fentemlített okok miatt naponta csupán 8—10 vagon fa érkezik, de huzamosabb időn keresztül előfordult már az is, hogy a napi átlag nem haladta túl a 3—4 vagonig. Így érthető, hogy az idej szokatlanul hideg időjárással kapcsolatosan fokozódott a fogyasztás, felemésztette a kis készleteket, a melyeket nem lehetett kellő időben pótolni,

bár a termelőhelyeken megfelelő mennyiségű készlet áll raktáron.

Pénteken délelőtt az aradi detail-fakereskedők küldöttségileg jelentek meg Bejan Romulus dr. polgármesternél azzal a kéréssel, hogy

a város által maximált tüzifa-árakat emeljék fel. A küldöttség az eddigi 90 leies maximális ár helyett 110 leit kért egy mázsa táért, a telepen felaprítva.

A polgármester az előterjesztett kérésnek nem adott helyt, hanem 100 leiben állapította meg az elsőosztályú fa métermázsájának árát és 96 leiben a másodosztályúét. Ehhez az árhoz még hozzászámítható a hazaszállításért 5 lei métermázsánként. Ezenkívül egy normál méter bükkfáért 480 leit, cseriáért 550 leit állapított meg „ab fatelepe”. A fenti árakat a polgármester felterjeszti a tartományi kormányzósághoz engedélyezés céljából.

Ugyanezen küldöttség arra kérte a polgármestert, hogy

a hetek óta tartó vagonhiány enyhítése érdekében sürgősen interveniáljon illetékes helyen. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az Aradi Közlöny pénteken a temesvári CFR igazgatóságtól azt az információt kapta, hogy a vagonhiány megszüntetése érdekében intézkedés történt olyanvira, hogy szombaton délelőtt a fatermelőknek megfelelő vagonmennyiséget bocsájtanak rendelkezésükre

és ezáltal remélhető, hogy a feltorlódott tüzifa szállítása a fogyasztó közönség igényeinek megfelelően lebonyolítható lesz.

Itt írjuk meg Nagyvárad város vezetőségének figyelemre méltó felhívását, amelyben közölte az összes fa-, só- és petroleum-kereskedőkkel, valamint mindazokkal a kereskedőkkel, akik elsőrendű közszükségleti cikket árulnak, hogy

a CFR vezérigazgatósága elegendő vagon bocsájtott rendelkezésre az ilyen közszükségleti cikkek szállítására, s ezeket minden késedelem nélkül most már le lehet bonyolítani.

Eppen ezért az érdekeltek vagoniránti kérésüket a legsürgősebben adják be a berakodó állomáshoz, — épp úgy mint eddig — és a CFR a szükséges vagonokat rendelkezésre bocsájtja.

A fogyasztó közönség szempontjából két kérdés fontos: az egyik az, hogy minél előbb jusson a tüzifához, amely közszükségleti cikk, másodsor pedig, hogy a fogyasztói igények kielégítése gyorsan és simán nyerjen le bonyolítást.

Budapestben tartják meg az európai japán diplomaták nemzetközi értekezletét

Budapest (Rador.) A Stefani ügynökség lelti: A berlini japán nagykövet és négy európai fővárosban akkreditált meghatalmazott japán miniszter Budapestre érkezett, hogy részt vegyenek az európai országokba kinevezett japán diplomaták értekezletén.

Osszeesküvés Ukrajnában a szovjet vezetői ellen

Róma. A Stefani iroda jelentése szerint Ukrajnában nagyarányú összeesküvést fedezett fel a GPU. Az összeesküvők Stalin és Vorosilov élete ellen akartak törni. Eddig 150 embert tartóztattak le.

Véres szereimi kettős-tragédia Budapesten

Budapestről jelentik: A Széll-ucca és a Révay-uccák sarkán pénteken délelőtt Szabó Lajos 41 éves szabómester revolverével háromszor rálőtt a társaságában lévő Kakó Mártonnéra, majd két lövéssel fölbeltette magát. Csütörtökön egyik Révay-uccai szállodában szálltak meg, este onnan eltávoztak és csak reggel felé tértek ismét vissza. Rövid ideig tartózkodtak szobáikban és ismét elmentek. A véres esemény a szálloda közelében történt. Kórházba szállításuk után nem sokkal mindketten meghaltak. A rejtélyes hátterű családi dráma ügyében a nyomozás megindult.

Robbanás egy angol energia-telepen

London (Rador.) A Reuter iroda jelenti: Pénteken reggel hatalmas robbanás, majd tűz keletkezett az irlámi villanytelepen. Ez a villanyüzem látja el árammal az egyik nagy acélgyárat, valamint nagy körzetben szolgáltatja a világításhoz szükséges áramot.

FORUM filmszínház. — Telefon: 2010.

Ma, 7.15 és 9.30 órakor **disztribució!** A szezon legszebb nagyrtárgya és zenéjű filmremekével, amit három évvel betiltás után ismét engedélyezett a cenzura,

„PACSIRTA”

LEHAR FERENC világbiru operettje filmen

Eggerth Mária, Hans Sönnker, Lucie Englisch, Halmay Tibor és Rudolf Carl-al.

Uj román és Fox-híradók!

8 és 5 órakor:
a szezon lejjebb zenés rigiátéka
A három testőr
Don Amache, Minnie Barnes és a 3 RITZ BROTHERS-al.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár... 840 lei | Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 | Egy hónapra 70

Háborus lexikon

SEGÉDCIRKÁLO. A kis hajó elhagyja a dokkot és ünnepélyesen felavatták. Ekkor megkapja a címzetes segédcirkálói titlust. Később, ha jól viseli magát, valószínűleg segédcirkáló lesz belőle, majd cirkáló, tiszteletbeli főcirkáló. Megparancsolják neki, hogy a tengeren szanaszét csavargó aknákkal, rangvesztés terhe mellett, szóba ne álljon. A halom ellenére is összekad egy mágneses aknával, amelynek vonzó egyensúlyától nem tudja magát távol tartani. Szégyenében a föld alá szeretne süllyedni, de csak a víz van alatta.

ZSEBCIRKÁLO. Feleség, néha anyós. Míg a férj inguiban újságot olvas, vagy délutáni álmát alussza, a hölgy nagy cirkálást rendez a zsebében és az ott talált hadianyagok javarészt elkobozza. (A háború legfontosabb anyaga Montecuccoli szerint: pénz, pénz és pénz).

CASH AND CARRY. Magyarul „pénz beszél”. Amerika rájött arra, hogy a részletfizetés nem biztos üzlet. A világháborúban rengeteg municiót adott részletre. Noha a tulajdonos fenntartással szállítja a municiót, az adósok egyszerűen kilőtték és nem fizettek. Most csak készpénzért ad árut, hitel nincs, legfeljebb arról lehet szó, hogy a szegényebb vevőknek készpénzt ad kölcsön, hogy legyen miből fizetniük és emeljék a forgalmat.

MAGINOT-VONAL. SIEGFRIED-VONAL. Csendes nyugati üdülőhelyek. Teljes kényelem, nyugalom, hidegmeleg víz, hangversenyek, előnyös társasutazások. Moziban is mutogatják.

EJTŐERNYŐ. Azok a katonák, akik unják a front egyhanguságát, ennek a segítségével a hinterlandba ereszkednek. — Az ejtőernyő fordítottja az

ERNYŐEJTŐ, rendszerint csinos fiatal hölgy, aki uccán elejt az ernyőjét. A legújabb stratégiai szakértők szerint ez a mozdulat néha taktikai okokból történik.

ZURICHI TÖZSDEZARLAT: Páris 10.07, London 17.77, Newyork 446, Amszterdam 237, Brüsszel 75.40, Milánó 22.51, Berlin 178.70, Szófia 530, Belgrád 10, Bucuresti 330.

Hétnapos gyászt tart a román királyi udvar Kristóf görög herceg halála miatt. Bucurestiből jelentik: A királyi udvar marsalli hivatala az alábbi hivatalos jelentést adta ki: „Kristóf, görög herceg öfensége elhunyt alkalmából a román királyi udvar január 22-től kezdődőleg hétnapos udvari gyászt tart”.

Bécs polgármestere Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap Bucurestibe érkezett Neubacher, Bécs polgármestere, akit az Athene Palaceban szállásoltak el.

Eltemették Svájc volt szövetségi elnökét. Bern. (Rador.) Giuseppe Mottát. Svájc volt szövetségi elnökét, pénteken helyezték örök nyugalomra.

Este 11 órakor Párisban záróra. Párisból jelentik: A párisi rendőrfőparancsnokság utabbi rendeletet adott ki a színházak, kávéházak és vendéglők zárórájáról. Eddig a záróra éjfélkor volt, mostantól kezdve azonban már 11 órakor megszűnik Párisban az éjszakai élet.

Négy millió lírát fizettek egy Rembrandt-kéért. Amszterdam. (Rador.) A napokban eladásra került Rembrandt-nak az a képe, amelyen fia portréját festette meg. A képet négy millió olasz lírát fizettek.

Tűzriadalom Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Str. Carol-ban levő lömbházból tüzet jelentettek és a bucaresti-i központi tűzorségnek sikerült a tüzet elszigetelnie.

Szatmáron is megalakult a magyar népközségi tagozat. Tudósítónk jelenti: Szatmáron a napokban alakult meg a helyi magyarság régi és kipróbált vezetőinek bevonásával a Magyar Népközségi tagozata. A vezetőség névsora a következő: Elnök: Boros Jenő ref. esperes. Alelnökök: Sárközi Lajos a közművelődési, Svaiczter Béla a gazdasági és dr. Sudy Tibor a szociális szakosztályánál. Ügyvezető titkár: Figus Albert. Választmány: Ajtay Nagy Gábor, Bikfalvy Ferenc, Ember Géza, dr. Harcsár Géza, cs. Károly István, Kondor Gedeon, dr. Priczinger János, Szűcs Kálmán és dr. Teveli József és a munkaszabály ezután kijelölendő képviselője.

Nagy Frigyes halálának emlékünnepe. Berlinből jelentik: A porosz tudományos akadémia tagjai a régi porosz hagyományoknak megfelelően tegnap megünnepelték Nagy Frigyes halálának évfordulóját. Nagy Frigyes volt az, aki a német birodalmat megalapította. Az ünnepségen számos magasállású állami és pártvezető jelent meg. Képviselte magát az orosz tudományos akadémia is Kastanov népszerűségi népbiztos utján és megjelent az ünnepségen a berlini orosz nagykövetség is.

MAJDNEM TÖMEGSZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT AZ ELDUGULT KÁLYHACSÓ. Tordáról jelentik: Könnyen végzetessé válható baleset történt Tordán az állami gazdasági iskolában. Az egyik kályhacsó eldugult és a kályhából kiáradó szénigaz következésében egy egész osztály növendékkel rosszul lettek. Az iskola igazgatója azonnal két orvost hivatott és az orvosok közbelépése elejét vette az esetleges súlyosabb következményeknek.

Új főrabbi-választás az ókirályságban. Bucurestiből jelentik: A Seara írja: Január 28-án, vasárnap kerül sor a régi izraelita vallás vezető főrabbiának kijelölésére, aki jogszertint szenátor is. Erre a tisztségre a következőket jelölték: Ebeck dr., Halpern dr., Halévi dr., Guttman rabbi, Weinberg dr. és dr. Safran rabbi.

DIANA

ledörzsölés kimerítő munka előtt és után.

Mikor utazhatnak gyorsvonaton a bevonultak? Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A vasút vezérigazgatósága közleményt adott ki, amely szerint a jövőben katonai gyakorlatra behívottak utazási igazolványokkal (foaie de drum), behívóikkal, vagy összpontitársról való hazatérésük rendeletével (ordin de lăsare la vatră), amennyiben 200 kilométernél nagyobb távolságot kell beutazniuk, jogukban áll gyorsvonati utazást igénybevenni a III. osztályon. Az illetőknek természetesen nem kell megfizetniük a személy- és gyorsvonat közötti menetdíj különbözetet.

Hitler rádióbeszédében válaszol Churchillnek

Berlinből jelentik: Jólétesült körök úgy tudják, hogy Hitler kancellár néhány napon belül rádióbeszédet mond a válaszolni fog Churchill és Halifax ismeretes múlt szombati kijelentéseire. Hitler beszédében állítólag arra fog kitérni, hogy a semlegesség összeférhetetlen a népszövetségi tagsággal.

Vaiszlovics Emil elhagyta a fogházat. Nagyváradról jelentik: Ismeretes, hogy a kolozsvári hadbíró-ság államellenes magartás miatt egy évi fogházra ívelte Vaiszlovics Emilt, a nagyvárad Park-szálloda tulajdonosát. Vaiszlovics büntetésének nagy részét a nagyvárad fogházban töltötte ki. Közben kérésére a nagyvárad törvényszék elrendelte feltételes szabadlábra helyezését, az ítéletábla azonban megváltoztatta a törvényszék döntését és Vaiszlovics, akit a törvényszék határozata után szabadlábra helyeztek, ismét visszament a fogházba, hogy hátralevő büntetését kitöltsse. A büntetés most lejárt és Vaiszlovics Emil elhagyta a fogházat.

személyazonossági igazolványhoz szükséges fényképet az a dírt nagyságban gyorsan és olcsón készíti **FOTO-SPORT** Eminescu-ucca 2. szám

Halálozás. Kovács Gusztáv, volt ACSEV nyug. főmozdonyvezető, 26-án elhunyt. Temetése 28-án, vasárnap délután fél 4 órakor lesz a felsőtemető halottsházából.

Baljos jelek

— Anyus, a férjem nem szeret már engem...
— Ugyan, gyermekem, hounan gondolod...?
— Ah, eddig minden reggel csókkal ébresztett fel, tegnap azonban egy vekkerórát aján-dékozott nekem...

Szell Lajos dr. gyásza

Súlyos gyász érte dr. Széll Lajos nyugalmazott táblabíró, közismert aradi ügyvédet, akinek testvérhuga, Wiesner Nándorné, született Széll Ilonka Temesváron, 25-én elhunyt. Wiesner Nándorné a múlt év őszén megbetegedett és hosszú hetekig feküdt, míg állapotában javulás állott be olyannyira, hogy a karácsonyi ünnepeket egyetlen fivérével, dr. Széll Lajossal akarta eltölteni, háziorvosa tanácsára azonban az utazás elmaradt, mert még a rövid aradi utazás fáradtságától is meg akarták kímélni. Nemcsak közvetlen környezetében, de barátaiik széles körében példaként emlegették azt a zavartalan boldog családi életet, amelyet az elhunyt haláláig élt. Wiesner Nándor és felesége sürűn jártak Aradra, ahova egyetlen fivére iránti nagy szeretete és ragaszkodása vonzotta.

Az utóbbi hetekben betegsége ismét erőre kapott és annyira elhagymasodott, hogy minden orvosi gondoskodás, férjének éjt-nappaljáró tevékeny ápolása dacára, Wiesner Nándorné tegnap meghalt. Az elhunytban nővérüket gyászolták a Budapestben élő Szathmáry Gézáné született Széll Aranka, valamint Bárczay Arvédné született Széll Edith, a borsodmegyei Hejőcsabán élő földbíró-tokos neje. Temetése szombat délután lesz Temesváron.

Dr. Györki Béla kapta a Svábhegyi Szanatórium bérletét. Budapestről jelentik: Az Angol-Magyar Bank igazgatósága hosszas tárgyalás után a régi bérletnek, dr. Györki Béla főorvosnak adta ki ismét a Svábhegyi Szanatóriumot és ezzel a régi bérlet érdemeit is kívánta honorálni. Egyébként a Svábhegyi Szanatórium bérletére szokatlanul nagyszámú volt jelentkező. Itt említtük meg, hogy a svábhegyi Normafa Palota Szálló tervezési munkálatai előrehaladt stádiumban vannak.

Dr. Németh hazakerkezett. Ismét rendel.

A Zsidó Kulturházban kedden, január 30-án este 9 órakor Grófi Éva művészi táncstét ad az OSE javára. A nívós és gazdag műsoru rendezvényen vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Billárdversenyt rendez az AAC. Február 1-1 kezdettel nagyszabású versenyt rendeznek az atléták, amelyre egyéni- és csapatnevezéseket is elfogadnak. A verseny menete 2 osztályban történik, amelynek osztályozását és rendezését az intézőbizottság végzi. A versenyen minden aradi játékos részt vehet. Nevezések minden nap este 6-8-ig a klubhelyiségben. Nevezési zárlat január 31-ig. Nevezési díj 30 lei. Az osztályok első három helyezette értékes díjazásban részesül.

KIADÓ

május 1-ére 5 szoba, hallból álló elsőemelet, parkettás, 2 fürdőszobás, két bejárati uri lakás. Strada Moise Nicora 10. 468

Különös vasuti szerencsétlenség Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában különös vasuti szerencsétlenség történt. Az egyik állatot szállító tehervonat Skopje állomás közelében kisklont és tizenegy kocsija a folyóba zuhant. Emberéletben nem esett kár, a kocsikban levő állatok azonban elpusztultak. A kár 800 ezer dinár. (Dunaposta).

Vasárnap: református nagy-tea

A református egyházközség szokásos mulatságát, az ugynevezett nagytea, vasárnap délután öt órakor rendezi meg az Iparos Otthonban. A nagytea előkészítését lázas tevékenységgel folytatják. Legutóbb megállapították a mulatság rendezőbizottságát az alábbiakban:

Fogadóbizottság: Kovács Zoltán vallásnár és Szentcs György segédelkész vezetése alatt. Hölgyek: Tarnóczi Lajosné, Leitner Gézáné, Hirsch Józsefné, Imre Zoltánné, Muzsaj Józsefné, Miegend Etelka, Sztankovits Istvánné, Hollerbach Mátyásné, Váraljai Jánosné, Urak: Berecz János, Deák Sándor, Hirsch József, dr. Kalkó Károly, Mészáros László, Rónay Lajos és Váraljai János.

Gazdasszonyok: özvegy Bartha Miklósné vezetése alatt: Dávidházy Imréné, Fosztó-nővérek, Gardián Lajosné, Kovács Piroška, Kontrás Jenőné, Munzák Mihályné, Mátyás Jolán, Reinhart Gvuláné, dr. Sternheim Beniné, Szabó Józsefné, Szánay Béláné, Szilvássy Istvánné, Koltay Bálintné és Török Istvánné. Pénztárosok: Gellényi Erzsébet, Kovács Ilus.

Tombola: Rozsnyay Etelka és Rozsnyay Ilonka vezetése alatt: Magyar Mihályné, Mészáros Mária, Bartha Gizzi, Tarnóczi Ida, Zih Terike. Pénztárosok: Almássy Ilona, Bartha Erzsébet.

Ital: Kun József, Kuronyi Béla, Varga Sándor, Pénztárnál: Mészáros Sándor, Nyiri Lajos, Ruhatárnál: Györy László, Vágási Mózes.

Jegypénztárnál: Magyar Mihály, Polgár József, Szarka László.

Főpénztárnok: Diósszágyi Dezső, főellenőr: Dömötör Bertalan.

— Hamis dollárok vannak forgalomban a Balkánon...? Washington. (Rador.) Morgenthau pénzügyminiszter kijelentette, hogy az amerikai rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítására: igaz-e az a hír, hogy a balkáni országokban német eredetű hamisított amerikai bankjegyek vannak forgalomban.

— Földcsuszamlás volt Albániában. Rómából jelentik: Argirocastro helységben (Albánia) az utóbbi napok eszései következtében földcsuszamlás történt. Tizenhat személy meghalt, két ház összeomlott.

— A szabadforgalmi devizával történő tranzler-üzletek elintézése. A nemzetgazdasági minisztérium külkereskedelmi hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy az 1940. január 22-iki miniszteri határozat értelmében a szabadforgalmi devizák tranzfer-engedélyezését a Banca Nationala legfelsőbb határon belül kell elintézni a tőzsdei ügylet megkötésétől, vagy érvényesítésétől számítva. A tőzsdén 1940. február 22-éig történt kötések és érvényesítések felszámolását a Banca Nationala 1940. január 30-ig eszközli. Jelen rendelkezés elleni kihágások esetén az 1939. október 1-én kiadott rendelettörvény 51. szakasza szerinti megtorlásokat alkalmazzák.

Hölgyek figyelmébe!

DAUER ondolás, 7 havi jótállással 180—tel. Modern béli és nappali frizurákat, berlini dívat-laphól készít. Dívat hajszínesítés külföldi anyagból. Olcsó bér etrendszer.

Nógrády T. P. Avram Iancu 21. az udvarban. 4-es autobusz megállónál.

— Az idei lipcsel mintavásárt március 3-ika és március 8-ika között tartják meg a belváros 24 vásárpályájában. A nagy technikai és építészeti mintavásár, amelyet március 3-ika és 10-ike között akartak megtartani, elmarad. A technikai kiállítás azon anyaga, amely minden nehézség nélkül a mintavásáron is bemutatható, a belvárosi vásárcsarnokokban kiállításra kerül.

— A textil és ruházati céh aradi tagozata f. évi január 28-án, vasárnap délelőtt tartja az évi közgyűlést az Iparos Otthon emeleti olvasótermében (Strada Bratianu 18), amelyre ezúton is meghívja összes tagjait az Elnökség.

— A „Credo” hitbuzgalmi egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az elnökség meghívja a tagokat.

— A Vörös Kereszt aradi fiókjának hírei. A Vörös Kereszt Egyesület táncos teadélutánjának megtartását február 3-ra halasztották, amikor is délután 5 órai kezdettel rendezik meg a vármegyei prefektúra termeiben. — A Vörös Kereszt Egyesület aradi tagozata február 4-én déli 12 órakor tartja évi rendes közgyűlést a városházépület termében. A vezetőség ezúton is kéri a tagok minél nagyobb számban való megjelenését.

— A Hakoah Sportegyesület. 1940. január 28-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja az egyesület klubhelyiségében. (Str. dr. I. Robu 6.) ezévi rendes közgyűlést. A vezetőség felkéri tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Eltűnt egy ötéves kisfiú Aradon. Az aradi rendőrség büntető osztálya közli, hogy pénteken eltűnt szülei lakásáról Ciasu Ioan, becenevén Cucu, 5 esztendő fiú. A gyermek fehér macskó-sapkát, sträier-gombokkal ellátott kék felikabátot, valamint fehér hócipőt viselt. A rendőrség kéri mindazokat, akik megtalálják a gyermeket, vagy tudnak annak holletéről, azonnal jelentsek a rendőrségnek, vagy a szülők Carol-körút 26. szám alatti lakásán.

SZINHÁZ

Az évad legremekőbb előadása szombaton este:

AZ ILLATSZERTÁR

Felszeghy Mária vendégjátéka

Szombaton este új rendezésben kerül színre a Kamaras Színházban László Miklós pompás vígjátéka, az „Illatszertár”, amelynek előadása iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg. A nagyszerű darab próbái már napok óta folynak és már előre megállapítható, hogy az „Illatszertár” az évad legremekőbb előadása lesz. Az előadás érdekessége Felszeghy Mária vendégjátéka, aki parádés szerepet visz a színpadra. Eseményként fog hatni Felhő Ervin rendkívüli humorral telített alakítása, amely három felvonáson keresztül lüktető élettét varázsol a színpadra. Remek szerephez jut Mészáros Béla, Ágay Margit, Angyal Lili, Jávor Alfréd, Kiss, Faludy, Ungár.

A prózái együttes körültekintő gondokkal készül a legközelebbi vígjátékújdonosság bemutatójára, amely szerdán lesz. A „Különös szerelem” kerül színre nagyszerű rendezésben, kitűnő szereposztásban.

INSPEKCIÓS GYÓGSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Vitéz
BERNÁTH gyógyszer-tár, állomással szemben
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

Az aradi vonat elé vetette magát egy őrizetbevett bányási fiatalember

Súlyos sérüléseket szenvedtek a kísérői is — Borzalmas pillanatok az orczyfalvai állomáson

Temesvári munkatársunk jelenti: Temeskovácsi községben a csendőrség elfogta Trailescu Ion huszonhat esztendő fiatalembert, aki különböző törvénybeütköző cselekményeket követett el. Trailescu egy csendőr kísérte gyalog Orczyfalvára, hogy onnan vasuton be szállítsa Temesvárra a csendőrlégióhoz. Amikor az Arad felől jövő vonat befutott az orczyfalvai állomásra, Trailescu Ion hirtelen a vo-

nat elé vetette magát. A mozdony kerekei darabokra tépték.

A csendőr és Mezin Cornel vasuti tisztviselő Trailescu a mozdony előtt el akarták rán tani és közben súlyos sérüléseket szenvedtek. A csendőr a fején sebesült meg és három bordája eltört, Mezin tisztviselőnek pedig a bal karja eltört. Trailescu holttestét az orczyfalvai temetőbe szállították, a csendőrt és Mezin a temesvári kórházba hozták.

Háromszázmillió leit örökölt Londonban elhunyt nagybátyjától

a Ghica-hercegek birtokának egyik magyar alkalmazottja

Botosani. A város igazságszolgálati hatóságait — mint a „Curentul” című lap jelenti — értesítette a londoni követség, hogy két évvel ezelőtt meghalt az angol fővárosban egy Gál János nevű román állampolgár nagyiparos, aki után háromszázmillió leit kitevő örökség maradt. Gál hagyatékában végrendeletet nem találtak és a londoni román követség megtette az intézkedéseket annak megállapítására, hogy nincs-e Romániában élő rokona az elhunyt milliósoknak? Kétéves munkával sikerült megállapítani, hogy a Boto-

sani-megyei Deleni községben, mint a Ghica-hercegek birtokának egyik alkalmazottja éj egy Gál Márton nevű ember, aki valószínűleg rokona Gál Jánosnak. Megállapították, hogy Gál Mártonnak tényleg volt egy Gál János nevű nagybátyja, aki hosszú évekkel ezelőtt eltávozott Romániából és azóta semmit sem hallottak róla. Gál Márton, akit értesítettek a rendkívüli szerencséről, most azon igyekszik, hogy okmányokkal igazolja a milliómossal való rokonságát.

„Semmi sem új a nap alatt”

1200. óta használják már

a sit a háborúban A sí-osztatok szerepe a különböző nemzetek hadseregében

Az újságolvasó közönség a finnországi hadi-jelentésekből tudja már, hogy milyen fontossága van a siető járőröknek a háborúban. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy a sí új jelenség a háborúban s csak most használják fel először a hadvezetőségek. Egy angol lap érdekes részleteket közöl most arról, hogy a sí a háborúban már közel 800 év óta használják.

Hiteles történelmi feljegyzések tanuskodnak arról, hogy az iseni ütközetben Osló mellett, már az 1200-ik évben Sverre siosztagai vívták ki a győzelmet. Egy másik történelmi tanúságtétel szerint a norvég sicsapatok fölénybe kerültek Landbroc király dán seregével szemben, Petsamo környékén, amely ma is harctér.

Ez 1204-ben történt.

Az 1563 és 1570 között lefolyt hétéves északi háborúban a svédek nagy sikerrel dobták a harcba a norvégek ellen a siető katonákat. 1590-ben pedig a finnek ugyancsak siető katonák segítségével tudták ellenállani a svédeknek. Minden svéd hadsereg, amely a történelem folyamán Lengyelországban harcolt, sí-századokat is igénybe vett.

1718-ban a sí rendszeresen bevezették a svéd és norvég hadseregbe, 15 évvel később pedig a porosz hadseregbe is. 1774-ben jelent meg az első könyv a katonai sietők megszervezéséről.

A norvég sí-katona abban az időben piros kabátot viselt „á la Napoleon”. Természetesen a sí akkor még nem volt olyan tökéletes, mint ma.

1806-ban egy svéd kapitány bevezette a hadonettel felszerelt sít, amit az 1808. évi orosz háborúban használtak. Érdekes, hogy ebben a háborúban az oroszok ugyanazt a taktikát követték, mint ma, vagyis Finnországot ketté akarták vágni a Suomensalmi közelében vívott ütközetnél.

1902-ben a sí megjelenik a francia hadseregben is. Hasonlóképpen Németország, az osztrák-magyar monarchia, Olaszország és Oroszország is felismerték a sí jelentőségét a csapatok közötti összeköttetés és útiratok szempontjából. A század elején az oroszok már fontos szigvorkolatokat végeztek és egy orosz siosztag gyönyörű eredményt ért el: 697 kilométert marsolt 20 fókos hidegben. A „Der Winter” című német folyóirat 1905-ben hosszú tanulmányt közölt az orosz siető hadseregről.

A világháború alatt a sietőket az Alpokban,

az olasz fronton, a Kárpátokban s a Vogézekben használták fel. 1914-ben szervezték meg az első angol siető osztásokat.

A nagy mozgékony-ság (egy jó siető egy mérföldet 10 perc alatt tesz meg) a sietőket a lovasság helyettesítésére is alkalmassá teszi. A svéd huszárok szigvorkolatokat is végeznek, hogy lovaikat nélkülözni tudják a magas hóban. A siető katonákat járőrszolgálatra, közlekedések teremtésére, guerilla-harcra, vasutak megrongálására, stb. használják fel.

Vészi József temetése

Budapestről jelentik: Hatalmas részvét mellett temették el pénteken délelőtt a magyar újságíró nagy halottját: Vészi Józsefet. A temetési gyászszertartás a Dohány-uccai zsinagógában folyt le. A Jókai-lepellettel letakart koporsó körül ott voltak: Vida Jenő, Chorin Ferenc, Hegedűs Lóránt, báró Szerenyi József, Fenyő Miksa, báró Láng Boldizsár és sokan mások. Ulain-Réviczky Antal miniszteri tanácsos, a külügyminisztérium sajtófőnöke, Schmiedt Richard, a Tőzsde elnöke, Weiss Fülöp, sicagárdi Zöld Márton tábornok, a katonai díszbe öltözött katonatisztok élén és még igen sokan. Elsőnek Hevesi Simon dr. főrabbi beszélt, majd Stern Samu, a budapesti izraelita hitközség elnöke mondott gyászbeszédet. Ottlik György írószerkesztő a Pester Lloyd nevében beszélt:

— Varázslója voltál te hivatásunknak és tiszta, önzetlen működéseddal példa voltál előttünk, akiket nemcsak tanítottál, hanem neveltél is — mondotta bucsúbeszédében a Pester Lloyd írószerkesztője. — Az újságírói kar nevében Pünköszt Andor mondott beszédet és végül utolsó-nak budai Goldberger Leó beszélt. Majd megalkult a gyászmenet és az elhunytat a Kerepesi-temető díszsírhelyére temették el.

Eisülyedt egy lett hajó

Riga. (Rador.) Az Everenscare lett hajót, amikor tegnap elhagyta a Blythe nevű angol kikötőt, megtorpedózták. A hajó legénységét megmentették. Az Everenscare az első lett hajó, amelyet a tengeren dúló háború óta elsüllyesztettek.

Adómentesek

a katonailag összpontosított alkalmazottak hozzátartozói részére történt kifizetések

Az ipari érdekképviseletek szövetségének a közbenjárására a pénzügyminisztérium jóváhagyta azt az álláspontot, hogy azok az összegek, amelyeket a vállalatok az 1939. május 8-iki törvény harmadik szakasza értelmében a katonailag összpontosított alkalmazottak hozzátartozóinak kötelesek fizetni, mentesüljenek a fizetési adó alól. Ugyancsak mentesüljenek a fizetési adó alól azok az összegek, amelyeket idézett törvény ne-

gyedik szakasza szerint az államkincstár pénztárához kell a vállalatoknak befizetniük, abban az esetben, amikor az alkalmazott a katonai szolgálat megtagadása mellett nyilatkozott. Ebben az értelemben a pénzügyminisztérium 428.290—1939. december 30. számú és keltezésű körrendeletet küldött az ország pénzügyi hatóságaihoz.

Ezzel kapcsolatosan bucaresti-i jelentés közli, hogy az idézett törvényszakaszon felüli fizetési folyósítások nem élvezik ezt az adómentességet.

Diplomáciai úton kér ki az aradi rendőrség egy Magyarországra szökött betörő cigányasszonyt

Még a múlt év április 15-én, a déli órákban történt, hogy betörők jártak Hedesean, pécskai mérnök lakásában. A hivatlan látogatók feltörték a hálószobában levő szekrényét és magukkal vitték egy kazettát, amelyben 300 ezer lei készpénz, közel százezer leinyi értékpapír és nagyértékű ékszer volt.

A csendőrségi vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a nagyarányú betörést cigányasszonyok követték el, azonban a tetteseket annak idején nem sikerült elfogni. A nyomozásba bekapcsolódott az aradi rendőrség bünygyi osztálya is és Marcu Viorel rendőrtiszt, a bünygyi osztály főnöke, valamint Pop Ioan rendőrtiszt hallgatták ki tegnap Car-

paci Maria pécskai cigányasszonyt, akit az ottani csendőrség vett tegnap őrizetbe. Az elfogott beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Elmondotta, hogy a betörést egy Kovács Róza nevű ugyancsak pécskai cigányasszonnyal követte el. A gazdag zsákmányból ő mindössze 60 ezer leit kapott, míg a csaknem egynegyvedmillió leiel, valamint többi értékekkel Kovács Róza vadházastársa kíséretében a betörés után Magyarországra szökött. Az aradi bünygyi hatóságok most diplomáciai úton kikérik a Magyarországon rejtőzködő cigány betörőnőt, valamint vadházastársát is, míg Carpaci Máriát az ügyészségre kísérték.

A fényképes személyazonossági igazolványok ügye

A három évnél frissebb, régi-típusú igazolványokat láttatni kell a rendőrségen

Az aradi rendőrség népesedésiügyi hivatala közli, hogy minden Aradon lakó és 15. életévét betöltött személynek fényképes személyazonossági igazolvánnyal kell rendelkeznie, amelyet a népesedésiügyi hivatal ingatlankönyv irodája állít ki. A vonatkozó törvény uasításai alapján a személyazonossági igazolványok csupán három évig érvényesek, de így is csak akkor, ha azokat a népesedésiügyi hivatal évente láttatja. A közönség tájékoztatására közli a népesedésiügyi hivatal, hogy a régi fénykép nélküli személyazonossági igazolványok, amelyeket 1937-ben, vagy még régebben állítottak ki, lejártak, tehát azokat ki kell cserélni új, fényképes igazolványra.

Az 1938-ban és 1939. májusáig kiállított igazolványokat láttatás véget be kell mutatni a népesedésiügyi hivatalban, mert jelenlegi esetekben érvényüket veszítik. Ezeknek az igazolványoknak láttatása január 29-én kezdődik és február 29-ig tart. A láttatást a rendőrség 35. számú szabályában végzik. A láttatással egyidejűleg minden egyes személy hejzetét felülvizsgálják az ingatlankönyvben. A ház tulajdonosok tehát saját érdekükben teszik, ha ismételtén átvizsgálják az ingatlanukban lakó személyek adatait és meggyőződnek arról is, hogy lakóik rendelkeznek-e érvényes személyazonossági igazolvánnyal, illetve láttatották-e személyazonossági iratukat azok, akiknek igazolványát 1939. május előtt változtatták ki. Az ingatlankönyv adatait ugyanis a személyazonossági igazolvány adatai alapján állították ki, amivel minden 15-ik életévét betöltött lakónak rendelkeznie kell.

SPORT KOZLONY

Az olasz bajnokság meglepetése: a Milano otthon kétgólos vereséget szenvedett

Kikapott és leszakadt az élcsoporttól az Ambrosiana

Róma. Az olasz bajnokság tavaszi fordulójának első napja sok érdekes eredményt hozott:

A negyedik helyen állt Milano otthon kétgólos vereséget szenvedett a Torinótól és leszakadt a hatodik helyre.

A második helyen állt Ambrosiana Torinóban egygólos vereséget szenvedett a Juventus-tól és visszaesett a negyedik helyre. (A két torinói csapat tehát legyőzte a két milánót.)

A Bologna csak egy góllal tudta megverni a Rómát. Vezető helyét megtartotta.

A Genova a nap legnagyobb győzelmét aratta a Fiorentina ellen és felugrott a második helyre.

A nyolc mérkőzésen összesen 85.000 néző volt. Részletes eredmények:

Genova—Fiorentina 3:0 (1:0). Vezette: Saracini.

Milano—Torino 1:3 (1:1). Vezette: Scorzon. Lazio—Modena 1:1 (1:1). Vezette Pizzio. Novara—Triestina 2:1 (0:0). Vezette: Fois. Bologna—Róma 1:0 (1:0). Vezette Loretti. Juventus—Ambrosiana 1:0 (0:0). Vezette Scarp. 15.000 néző.

Venezia—Liguria 2:1 (0:0). Vezette: Mazza. Napoli—Bari 1:1 (1:1). Vezette: Galeati.

A bajnokság állása az élcsoportban a következő:

1. Bologna	16	8	6	2	23:12	22
2. Genova,	16	9	3	4	37:25	21
3. Lazio	16	7	5	4	24:14	19
4. Ambrosiana	16	8	3	5	25:15	19
5. Juventus	16	8	3	5	24:21	19
6. Milano	16	7	4	5	30:18	18
7. Torino	16	7	3	6	21:19	17

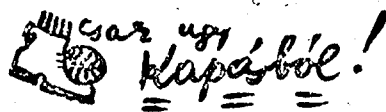
A Venus Cernautiban vereséget mért a Dragos Voda együttesére

A Venus jégkorongcsapata legutóbb Cernautiban vendégszerepelt, ahol nagy meglepetésre 3:1 (1:1, 1:0, 1:0) arányu vereséget mért a Dragos Voda csapatára. A Venus minden játékosra nagyszerűen játszott. Az eredmény annál is inkább meglepetés, mert a Dragos Voda az ország egyik legjobb együttese, amely otthonában eddig még nem szenvedett vereséget.

A magyar nemzeti bajnokság új beosztása

A magyar nemzeti labdarugóbajnokságot 1940. őszétől kezdve új rendszer szerint bonyolítják le. Az első osztályban összesen 14 csapat indul, míg a B) osztályban két csoportban 14—14 csapat vesz részt. A C) osztályban viszont négy csoportra osztva összesen 48 csapat vesz részt.

O A magyar jégkorong válogatott svájci szereplésének műsora. A magyar jégkorongválogatott nyolc nap alatt összesen hat mérkőzést játszik Svájcban. A csapat portyájának a műsora a következő: február 11: Svájc—Magyarország Davosban, 13-án: Davos—Budapest, 14-én: Arosan—Budapest, 15-én: Bern—Budapest, 16-án: Lausanne—Budapest és ugyancsak 16-án Zürich—Budapest.

A román si válogatott csapat a garmischpartenkircheni versenyek lezajlása után a Tátrába utazik, ahol ugyancsak versenyen vesz részt. Innen Jugoszláviába mennek.

Ismeretes, hogy a német labdarugószövetség február 11-re meghívta Berlinbe a magyar válogatott csapatot. A magyar szövetség azonban nem fogadhatta el a meghívást, mert február 11-re nem tudott volna megfelelő együttest kiállítani. Ezért a német szövetség átiratot intézett a bolgár szövetséghez, amely kedvező választ adott, így február 11-én a magyar—német mérkőzés helyett német—bolgár találkozó lesz a német fővárosban.

A német kerékpárszövetség ebben az esztendőben is megrendezi a hagyományos Németország körüli kerékpárversenyeket. A tavasszal rövidebb lesz, mivel a hadizónát teljesen kikapcsolták a versenyterepből.

Davila ezredes, a labdarugószövetség alelnöke kérvényt intézett a szövetséghez, amelyben kérte, hogy vegyék fel újból a bírótisztület tagjai sorába. A szövetség szívesen helyt adott a kérelemnek, így Davila ezredes már a tavasztól kezdve mérkőzéseket is fog vezetni.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, JANUAR 27.

Bucuresti, Radio-Romania 12: Időjelzés, vizualásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Különböző országok népzenei lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Verdi opera-részletek lemezek. 14: Hírek. 14:20: Részletek Rossini operáiból. 15: Művészeti kulturális közlemények.

Radio-Romania 18: Az Országör szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Dráma és filmkrónika. 19:17: A rádió szalonzenekara. 20: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania 20:10: Teremtő nacionalizmus a lélekben. Gr. Tausianu előadása. 20:25: Rádiópostá. 20:40: Közvetítés az Operából. Verdi: Othello. Opera 4 felvonásban. 21:15: Hírek. 22:25: Hírek. 23:20: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20 és 11:45: Felolvasás. 13:10: Éneklő Ifjuság. 13:40: Hírek. 13:55: Szerény Gusztáv mélyhegedűn játszik, zongorán kíséri D. Szerény Magda. 14:20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Hanglemezek. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió postája. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Két nagy halott. Egy újságíró emlékei Gömbösről és Darányiról. Barabás Endre előadása. 18:45: Oláh Kálmán cigányzenekara. 20:15: Hírek. 20:25: Josef Maria Hauschild énekel a magyar—német művészcseres kertében. 20:50: Szülők lázadása. Vigjáték három felvonásban. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:10: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Pertis Pali cigányzenekara.

Budapest II. 19:15: Mezőgazdasági félóra. 20:30: Egy elkésett lovagszerelem. Dávidné Angyál Paula előadása. 21: Hírek. 21:25: Zenekari művek hanglemezről. 22:35: Időjárásjelentés.

Belgrad, 13: Karének. 13:45: Közvetítés Bécsből. 15: Népszerű zene. 18:45: Népies zene. 19:20: Lemezek. 20:40: Népies zene. 21:30: Testőrzene. 22:50: Rádiózenekar. 23:50: Tánczene.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A szappangyárak kötelesek összegyűjteni a glicerintartalmu salakokat a glicerinyárak részére

Kilónként 12 lei fogyasztási illetéket vetettek ki a glicerinre

Bucuresti. A Monitorul Oficial január 23-ki számában megjelent rendeletterv értelmében, amelyről röviden már beszámolt az Aradi Közlöny, úgy a belföldi, mint az importált glicerin kilónként 12 lei fogyasztási illeték alá esik ezentúl. Az illeték a glicerinnek a gyárból való kiszállításával válik esedékessé és a gyár fizeti be előre a pénzügyigazgatósághoz. A kiszállításához forgalmi bárca kell. Az exportált glicerin után nem kell fogyasztási illetéket fizetni, ha a kiszállítás a gyárból történt elvarozástól számított egy hónapon belül történik. Azoknak a növényolajgyáraknak és szappangyáraknak, amelyeknek glicerinosztályuk van, a pénzügyminisztérium engedélyével a fogyasztási illetékek meghitelezésével fognak sajtolt, vagy denaturált nyers növényolajat rendelkezésre bocsátani, azzal a kötelezettséggel, hogy az olajból 7 százalék finomított, vagy 8 százalék nyers glicerint kell kivonniok. Az ilyen olajgyáraknál előálló zsiros

savak kilónként 1 lei fogyasztási illetéket fizetnek. Azoknak a szappangyáraknál, amelyek a gyártás közben nyert zsiros savakat azonnal szappanosítják, a meghitelezett illetékek mellett kapott növényi olajból keletkező zsiros savak után a nyersanyag 95 százaléka alapján fizetik az illetéket a feldolgozás pillanatában. Minden létező és ezentúl létesítendő szappangyár köteles a törvény értelmében összegyűjteni a glicerines melléktermékeket, ha a zsiradékot nem glicerinentesítik a szappanosítás előtt. Az így összegyűjtött készleteket át kell adniok a glicerinyáraknak. Azok a gyárak, amelyek a glicerines anyagok kivonása nélkül mosószappant állítanak elő, ezentúl csak glicerintől mentesített zsiradékot használhatnak. A glicerintartalmu melléktermékek, valamint a gvers, lepárolt és finomított glicerin eladási árát a nemzetgazdasági minisztérium fogja megállapítani.

Élénk érdeklődést tanúsít a külföld a romániai árucikkek iránt

Bucurestii jelentés szerint a nemzetközi piacokon nagy kereslet mutatkozik a romániai árucikkek iránt.

A román piacot valóságos elárasztja a külföldi kereslet és olyan árat kínálnak a termékekért, amelyet még rövid idővel ezelőtt is elképzelhetetlennek tartottak.

Jól értesült körök szerint számos egyiptomi, szíriai és palesztinai üzletember tartózkodik Romániában, hogy bizonyos bevásárlásokat eszközöljön.

Elsősorban liszt iránt nyilvánul meg nagy érdeklődés.

azonban ebben a vonatkozásban a román kiviteli rendszer nem elég kedvező. Magyarország és Jugoszlávia rendkívül előnyösen állapította meg a malmok kiviteli lehetőségeit, amivel két szomszédos ország elérte, hogy jelentős mennyiségű szabad devizához jut. Romániában pedig ellenkezőleg, nehézségek gátolják a kivitelt.

Rendkívül keresett cikk a román piacon a cellulóze.

Jelenleg is kereskedelmi küldöttség tartózkodik Bucurestiben azzal a célkitűzéssel, hogy nagymennyiségű cellulózet vásároljon. Ebben a vonatkozásban említendő

a fűrészáru iránt megnyilvánuló egyre növekvő kereslet.

Ezer lejen aluli forgalmiadó-kihágások megállapítása

A pénzügyőrség teljes személyzetét értesítették arról a pénzügyminisztériumi rendelkezésről, hogy a jövőben, amennyiben 1000 lejen aluli forgalmiadó visszaélést, vagy szabálytalanságot fedeznek fel, ne készítsenek kihágási jegyzőkönyvet abban az esetben, ha a kihágást elkövető fél szabad akaratából kifizeti a különbözetet és a törvényes büntetésösszeget. Ilven esetekben a pénzügyőrség csak megállapítási jegyzőkönyvet készít, amibe mellékelni kell az adó lefizetéséről szóló nyugta másolatát.

Harc a hamis mérlegek ellen. Az áruüzemelés ellen indított országos hadjárat során a mértékhitelítő szolgálat szervei szigorú ellenőrző munkát végeznek országsszerte a nem szabályszerű, hitelesítés alól kivont, vagy meghamisított mérlegekkel való üzérkedés leplezésére. Január tizenkilencedikén — mint Bucurestiből jelentik — kilenc megyében huszonegy kihágási jegyzőkönyv készült a mértékhitelítésről szóló törvény megszegése címén, két kereskedő ellen pedig azért készítettek kihágási jegyzőkönyvet, mert hamis mérleget használtak.

Alkítólag mindkét cikkben oly nagy a kereslet, hogy kielégítése meghaladná Románia szállítóképességét.

Szíria és Palesztina részéről papir iránt mutatkozik nagy érdeklődés.

A háborút megelőzően mindkét ország Svéd- és Finnországból szerezte be szükségleteit, a finn háború és a tengeri szállítványozás egyre növekvő veszélye azonban arra készítette Szíriát és Palesztinát, hogy más piacokról fedezzék szükségleteiket. Kísérlet történt arra, hogy Egyiptomban papírgyárat létesítsenek. Ez a kísérlet még a háborút megelőzően német tőkével és német szakemberek bevonásával indult. A nemzetközi események azután lehetlenné tették a gyár üzembehelyzését. Így ezután a két közelkeleti ország most a román piacot is felkereste vásárlási ajánlataival.

A Közkelet különben általában jó fizetési feltételekkel kedvező elhelyezkedést kínál a román árucikkek számára. De ezen a piacokon kívül más vonatkozásban is nagy az érdeklődés. Spanyolország és Portugália főzélékért és magvak iránt érdeklődik. Olaszország pedig nemcsak kőolajipari termékek és zabonanemlék iránt, hanem szárvasmarha, főzélék és fűrészáru kivitel terén is élénk vásárló kedvet mutat.

MAGYAR GAZDASÁGI KÜLDÖTTSEG TÖRÖK ORSZÁGBAN. Isztambul. (Rador.) Tegnap magyar gazdasági küldöttség érkezett Isztambulba, amelyet Bethlen gróf a Pénzügyügyi Központ igazgatója vezetett. A küldöttség pénteken Ankarában megkezdte a török-magyar gazdasági egyezményre vonatkozó tárgyalásokat.

Csucssteljesítmény a világ aranytermelésében

Az 1939. esztendő csucssteljesítményt eredményezett az aranytermelés terén. A termelés elérte a 39.300.000 unciát, ami 6.20 százalékos emelkedést mutat az 1938. évi termeléshez viszonyítva (37.020.000 uncia). A teljes termelésből a Szovjet, becslés szerint, 5 millió unciával vette ki a részét.

Marokkó bányáiparának termelése. A marokkói bányáipar teljesítményéről legutóbb nyilvánosságra hozott kimutatás a következő adatokat tartalmazza: 150.000 tonna mangán, 300 tonna kobalt, 200 tonna molibden, 25.000 tonna ólom, 10.000 tonna horgany, 365.000 tonna vas.

Két és félmilliárd lei értékű kötvényi bocsátást ki a CFR (arózássainak kifizetésére)

Bucuresti. (Rador.) A CFR felhatalmazást kapott két és félmilliárd lei névértékű kötvény kibocsátására, hogy kifizesse velük a vasutnak 1939. november 30-ika előtről származó tartozásait. A kötvényeket 92 százalékos árfolyamon hozzák piacra és negyedévenként 1.125 százalékos kamatoznak. A lejárt kamatszelvevényeket a CFR központi pénztára váltja majd be. Az új vasuti kötvények, akár csak a CFR által két évvel ezelőtt kibocsátott kötvények is, ugyancsak lombardirozhatók a Banca Nationalánál, a Csekkpénztárnál és a Központi Letétpénztárnál (Casa de Depuneri).

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Az újonnan szervezett és a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő lényegelt továbbra is az ócskavas gyűjtéséről és kereskedelméről szóló új törvényjavaslatának elkészítése foglalkoztatja, különös tekintettel a nehézipar nyersanyagával történő ellátására. Az új törvény szabályozza a nehéziparnak vassal való ellátását, valamint a vas elosztásán kívül általánosságban a vas ésszerű fogyasztását is.

Rendes heti ülésén a központi kartelltanács azokkal a kérelmekkel foglalkozott, amelyek kartellek részéről áremelésekre vonatkozóan érkeztek be. Ezeket a kérelmeket tanulmányi bizottságoknak osztották ki véleményezés végett. Végül a bizottság a kartelltanács szervezéséről szóló törvény módosításának tervezetét tárgyalta.

Deviza-árfolyamok: Az angol font Zürichben 17.69, a francia frank 10.02 és fél, a németalföldi forint 237.07 és fél, a belga frank 75.05 volt.

A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő nyersanyag-hivatal megállapította az országban működő bányafeldolgozó üzemek nyersbőr-részesezési kereteit, amiről körlevélben értesítette a vágóhidak mellett működő bőrelosztó bizottságokat, egyben részletes utasításokat küldve az 1939. évi 3975 számú rendelettervénnyel terhére történt kihágások megállapítását illetően.

A gyapot-termelés behatóbbá tétele napirenden szerepel. Rövidesen bizottság ill. ösztörsze, hogy megvitassa a gyapottermelés fejlesztésének gyakorlati szempontjait.

Hudson angol külkereskedelmi miniszter kilelentette a törvényhozás egyik legutóbbi ülésén, hogy minden intézkedés megtörtént Nagybritannia balkáni gazdasági kapcsolatainak kimélvítésére. Nagybritannia nagy mértékben felhasználja a kivitt hitelek nyújtásának lehetőségét.

A nemzetgazdasági minisztérium energiazagzatósága most tanulmányozza egy Zsombolya—Grabác—Lenauheim közötti vonalon létesítendő villamos-energia vezeték létesítésének terveit. Ugyancsak behatóan foglalkoznak a magánberendezések által termelt villamos-energia termelést áruival.

Külön engedélyt kell szerezni a Magyarországon keresztül történő román-német áruszállításokra. Nagyvárad. Szamos tartomány 1164—1940. számú rendelkezésének értelmében Nagyvárad város polgármesterei hivatala értesítette az érdekelteket és magánosokat, hogy a Németországból rendelt árukra, valamint a Németországból érkező bármilyen rendelésre, amelyet Magyarországon keresztül szállítanak, meg kell szerezni a külön magyar átszállítási engedélyt (autorizatia de tranzit). Enélkül az engedély nélkül egyetlen megrendelés sem szállítható le. A késések, valamint az esetleges kellemetlenségek elkerülése végett, ajánlatos, hogy a magyar engedélyt előzetesen beszerezzék, vagy a németországi szállításokat Jugoszlávián keresztül bonyolítsák le.

Legújabb jelentéseink:

A minisztertanács nagyhorderejű, új intézkedései

Chisinauban rendezik meg a legközelebbi kormány-értekezletet

Bucurestiből jelentik: Pénteken délután Tătărescu miniszterelnök elnöklétével minisztertanácsot tartottak, amelyen vizsgálat tárgyává tették a január 20-iki kolozsvári minisztertanács helyi és kerületi jelentőségű, főként gazdasági természetű problémáit és a következő határozatokat hozták:

1. A szükséges hitelek biztosítása a földművesek részére történő magvak rendelkezésre bocsátására vonatkozólag.
2. A földművesek kezén levő gabona- és szénakészletek zárolásának megszüntetése és olyan intézkedésekkel való helyettesítése, amelyek a hadsereg szükségleteinek fedezését célozzák, valamint az egész országban való helyes elosztást.
3. A legutóbbi agrár-percek lefolytatásának meggyorsítása.
4. Törvény létrehozatala, amely a kihágásokból származó tartozások ügyét likvidálja.
5. Új intézkedések azon nehézségek elhárítására, amelyek az egészségügyi szabályzatnak az iparvállalatoknál történt alkalmazása következtében álltak elő.

6. A községi erdők átadási ütemének meggyorsítása.

7. A nyersbőreladási rendszer felülvizsgálata, a hadsereg szükségletének kielégítése és a belső szükséglet ellátása.

8. Azon törvény módosítása, amely a szegény kereskedők és iparosok megsegítésére vonatkozik.

9. Új intézkedések a kőolaj-, benzín- és sóellátás feljavítása érdekében.

10. Az erdélyi és bánáti hitelintézetek támogatását célzó akció folytatása, valamint több újabb ipari pénzintézet létesítése.

11. Cămpeniben egy katonai- és parasztköszvényártó nem létesítése.

A miniszteri tanácsülésen a külügyminiszter részletes beszámolót adott a külpolitikai helyzetről, majd folyó ügyeket tárgyalta le. A legközelebbi miniszteri tanácsülést január 27-én, szombaton Chisinauban tartják, ahol nagyszámu adminisztratív jellegű értekezlet lesz.

Lelőttek egy angol pilótát a Ruhr-vidék felett

Változatos légi-harcok és kölcsönös telderítő tevékenység a nyugati fronton

Berlin. (Rador.) A legfelsőbb hadvezetőség jelenti: A nyugati frontról nincs jelentenivaló. A német repülők a front különböző szakaszain felderítő repülést végeztek. Egy Bristol-Blenheim-típusú angol gépet, amely a Ruhr-vidék fölött kísérelt meg felderítést végezni, lelőttek. Francia jelentés szerint viszont egy elszigetelt francia gépet tíz német vadászrepülőgéppel támadott meg, nagy magasságban. A francia gép ügyes cselezéssel kiskiklott támadói köréből és visszatért állomáshelyére.

A DNB jelenti a harctérről: A nyugati harctéren továbbra is hideg az időjárás, amelyet fagy jellemez, a katonai tevékenység jelentéktelen. A harctér különböző részein ellenséges tüzelés. Csütörtök délután a német gyalogsági tüzérség összpontosított tüzet intézett az Apachtól délre eső területekre, mivel csapatmozdulatokat vettek észre. Egy ellenséges előőrsöt visszautasítottak. Egy Messerschmidt-gép lelőtt egy brit repülőgépet a Duisburgi körzetben. Az angol gép személyzetét holtan találták a roncsok között.

700 millió dollár új hadihajókra

Washington. (Rador.) A képviselőház hajózási bizottsága 700 millió dollár hitelt irányoz elő a haditengerészeti minisztérium számára. Ebből az összegből hadihajókat készítenek.

Hadianyagraktár a Hawaii-szigeteken

Washington. Az amerikai tengerészeti minisztérium közli, hogy a jövőben sem amerikai, sem pedig idegen kereskedelmi hajók Hawaii-

szigetén szemet nem vehetnek fel. A minisztérium ezt az intézkedést hivatalosan nem indokolta meg, beavatottak azonban úgy tudják, hogy az Egyesült-Államok kormánya Hawaii-szigetén nagyobb robbanóanyagmennyiséget akar felhalmozni arra az esetre, ha a Távokajeten a helyzet tovább bonyolódna. Lehetséges, hogy az idegen hajókat azért tanácsolták el Hawaii-ból, hogy ne legyenek tanúi azoknak a nagyarányú hadi előkészületeknek, amelyek Hawaii-szigetén folynak.

Feloszlatták váratlanul a kanadai parlamentet

Az ontariói parlament háboruellenes állásfoglalása miatt vált szükségessé az új választások kiírása

Ottava. (Rador.) Kanada népe nagy meglepetéssel vette tudomásul csütörtökön este, hogy a szövetségi parlament feloszlatták és kiírták az általános választásokat.

A kormány tagjain kívül maguk a képviselők is meglepetéssel vették tudomásul, amikor a parlament hatodik ülészakájának megnyitása alkalmával a hagyományos beszéd végén a kormányzó, lord Tweedsmuir bejelentette, hogy a kormány szükségesnek tartja felkérni Kanada népét arra, hogy

megújítsa a mandátumokat.

Mackenzie-King, kanadai miniszterelnök később megmagyarázta, hogy ez a váratlan és a kanadai történelemben még elő nem fordult es-

Biztonságba helyezik a finn gyermekeket

Kopenhága. (Rador.) Fagerholm finn miniszter Kopenhágába érkezett, hogy tárgyalásokat kezdjen a dán kormánnyal a finn gyermekek elszállítására vonatkozóan. Svédország 200.000, Norvégia 100.000, Dánia pedig szintén 100.000 gyermek elhelyezéséről gondoskodik. A dán lapok helysínű tudósítás alapján közlik, hogy Sir Walter Citrine, az angol munkáspárti küldöttség vezetője közölte, hogy Anglia támogatása jóval nagyobb lesz, mintsem várják.

Békét akarnak az amerikai nők

Newyork. Az Egyesült-Államok 11 női szervezet, amelyeknek tagszámuk meghaladja az 5 milliót, legutóbb értekezletet tartottak, amelyen az amerikai kormány közbelépését sürgették a béke helyreállítás érdekében. Az elfogadott határozati javaslat felszólítja a kormányt, hogy hívja össze értekezletre a semleges államokat, hogy ezek a háborút viselő nemzeteknek közvetítő javaslatokat terjesszenek elő a béke érdekében.

Angol-görög gazdasági egyezmény

London. Pénteken írták létre Londonban az angol-görög kereskedelmi és pénzügyi egyezményt. A görög nemzeti bank elnöke 14 nap óta Londonban tartózkodik és ezen idő alatt tárgyalta le az ügyeket. A szerződés részleteit péntek estig nem hozták nyilvánosságra.

Üzembehelyezte a Szoviet a lengyel kőolajkutakat

Moszkva. (Rador.) A moszkvai rádió jelentése szerint az oroszok által szeptemberben elfoglalt területeken ismét megkezdték a kőolaj-termelési munkálatokat.

Finn kiállítás készül az orosz hadizsákmányból

Helsinki. A finn hadügyminiszter elhatározta, hogy Helsinkiben az oroszoktól zsákmányolt különböző hadi felszerelésekből egy nagyszabású kiállítást rendeznek. Ezen a kiállításon repülőgépek, ágyúk, őrárs-tűk, gépfegyverek, golyószórók, puskák és egyéb hadianyagok kerülnek kiállításra.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetés, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Bejárónő azonnaira felvétetik. Str. Emilescu 17., földszint, balra.

Gyakorlott szakácsnő triházhoz azonnaira felvétetik. Cim a kiadóban.

Ügyes, rendes, megbízható szobalányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

ALKALMAZÁST KERES

Szobaleány, többéves bizonyítvánnyal, állást keres, esetleg mindenes szobalánynak. Cimeket a kiadóba kér. 522

VÉTEL-ELADÁS

Kövérdísznót, 120-ast, keresek megvételre. Cimeket a kiadóba.

Keresek jókarban levő berendezést, katalógusnak megfelelően. Cim a kiadóban. 527

Kaucsuk-csizmát, használhat veszek. Cimeket kérem leadni a Goldschmidt-garázs portásánál, Str. Moise Nicoară. 528

Lecsukható gyermekszék, igen jó állapotban eladó. Str. T. Serb 11., apartament No. 4.

LAKÁS

Modern 4 szobás lakás május 1-től kiadó, Strada Alexandri 9.

INGATLAN

Modern aradi bérházam elcserélném temesvári, marosvásárhelyi, kolozsvári házzal. Cim a kiadóban. 530

KOLONPELEK

12 személyes ezüst evőkészlet, kétféle és belső szőnyegek, dióhálok, modern ebédlő, kombinált szobák, különféle bútordarabok, recamiék, varrógépek, éledők, Pianino alkalmi áron Zongorá bérbeadó. Vesszünk teljes lakásberendezést, ékszerket, Zalogkölcsonöket, közzvetünk a temesvári zálogházba, elítéget adunk, olcsón hosszabbítunk. Terméke bízomanyi üzlet. Fischer Eliz-paicta 535